Nr. 18. Kraków, Piątek 12 Stycznia 1917. Rok XXXVI.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie
W miejscu	36 kor. — h.	18 kor. — h.	9 kor. — h.	3 kor. — h.
z odnoszeniem do domu	43 „ 20 „	21 „ 60 „	10 „ 80 „	3 „ 60 „
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką pocz.	48 „ 20 „	24 „ 60 „	12 „ 30 „	4 „ 10 „
z dwurazową „	50 „ 40 „	25 „ 20 „	12 „ 60 „	4 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	51 „ 60 „	25 „ 80 „	12 „ 90 „	4 „ 30 „
W innych państwach	63 „ 60 „	31 „ 80 „	15 „ 90 „	5 „ 30 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) należy się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy"** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi Nr 241. Dla rozmów zamiejscowych 1572.
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 h. w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w Biurze Płohna, ulica Karola Ludwika 9.
Cena numeru 12 hal.

NOWA REFORMA
WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya, „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopena i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biuro dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W **Jarosławiu** J. Soszyńska. — W **Tarnowie** M. Rochach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 36 h., za każdy następny raz 24 h. — Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej. **Nadesłane** po 90 h od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 koron od 100 egzempl. dla zamiejscowych a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Rada Stanu.

Kraków, 12 stycznia.

(k. s.) Tymczasowa Rada Stanu państwa polskiego została wreszcie wczoraj powołaną do życia. Ogłoszenie nominacyj 25 członków tego pierwszego organu kierowniczego w tworzącem się państwie polskiem stanowi moment o bardzo wielkiej doniosłości, zamykając zarazem przeszło dwumiesięczny okres wahań, celów, namysłów, walk i zabiegów, których widok był ciężkim dla każdego Polaka, a nie mógł być budującym dla żadnego obserwatora z zewnątrz.

Od początku zabiegów około powołania do życia Rady Stanu, stawiany na stanowisku, że stąd z Galicyi, nie powinny być podejmowane usiłowania w celu skierowania tego procesu w tę lub inną stronę, albo wogóle skrócenia go. Próby te bowiem mogły tylko rozkażnić i potęgować powszechne podniecenie. Pozytywnych korzyści dla sprawy one nie rokowały. Ten ogień musiał się wypalić, aby na palenisku nowego życia zostało to, co wiedzą i charakterem zasługiwało na ten wielki, dzisiaj jeszcze niewymierny zaszczyt historyczny, którym jest powołanie do kładzenia pierwszych kamieni pod fundamenty nowego państwa polskiego.

Jeżeli się zważy, że rzecz dzieje się w czasie największego kataklizmu ludzkości, kiedy miesiące liczą się już nie na lata, ale na całe dziesiątki lat, to niepodobna oprzeć się uczuciu, że czasu na formowanie Rady Stanu, na zabiegi o pozyskanie dla niej rozmaitych wątpliwych ozdób, straconego o wiele za dużo... Listopad i grudzień 1916 r. już więcej w dziejach nie wrócą. Mogło w tym czasie runąć takie królestwo, jak Rumunia, mogła też w powołanej z powrotem do państwowego życia Polsce powstać także i Rada Stanu, pierwszy prowizoryczny organ tego życia.

Skład Rady Stanu, obejmującej przedstawicielstwo daleko na lewo i prawo rozszerzonego środka społecznego, ale nie obejmującej ani skrajnej lewicy, ani takiejże prawicy, dowodzi, że wszystkie opory, które były do zwalczenia, dotąd nie zostały jeszcze przezwyciężone. Ale dobrze się stało, że dłużej już nie tracono czasu na przekonywanie tych, którzy nie chcieli i nie chcą być przekonanymi. Szkoda, jaka wynikła z ich nieobecności w Radzie, będzie zawsze mniejszą od szkody, jakąby pociągnąć było musiało dalsze odraczanie samej Rady.

Ważniejszem, niż dalszy los obu skrajnych skrzydeł, jest stopień spoistości i natężenia energii twórczej, jaki osiągnąć zdoła powołana Rada Stanu. Od niego bowiem zależy wszystko. Jeszcze nic nie jest stracone, jeszcze ciągle trwa ta wielka konjunktura dziejowa, której produktem jest akt 5 Listopada, ale szybkość i stanowczość decyzyj, nie wykluczająca bynajmniej ich dojrzałości, jest nieodzowna.

Rada Stanu powołana jest do położenia kamienia węgielnego pod przyszłe państwo polskie. W miejsce słów, programów, nawet w miejsce uroczystych proklamacyj ma ona stwarzać — f a k t a. Bo tylko fakta mają wartość. Tylko fakta dają gwarancyę.

A jądrem tego węgielnego kamienia jest — a r m i a p o l s k a. Rozumieć to musi każdy, kogo nie oślepia doktryna, kogo z drogi prostego i u c z c i w e g o myślenia nie sprowadzają rozmaite mniej lub więcej przyzwoite, a zawsze poukrywane zastrzeżenia. Tak tę najważniejszą ze spraw pojmowali zawsze ci nasi rodacy z Królestwa, którym jeden, tylko jeden cel odrodzenia państwowego Polski przyświecał. Tak ją też przedstawił człowiek obcy, ale głęboko mądry i uczciwy — generał Beseler, kiedy w dniu 15 grudnia wygłosił do zaproszonych na Zamek królewski przedstawicieli społeczeństwa polskiego swoją wielką, dzisiaj już historyczną mowę.

Skład Rady Stanu, przynajmniej w jej znacznej większości, daje uprawnione nadzieje, że z tem samem męstwem i prostotą spojrzy ona na swoje zadania i nie dając się omamić żadnemu doktrynerstwu, ani zastraszyć żadnej chociażby najbardziej brutalnej demagogii, postawi na czele tych zadań — t w o r z e n i e w o j s k a p o l s k i e g o.

Od powołanej wczoraj do życia Rady Stanu oczekuje naród polski nie słów, nawet nie gestów, obliczonych na gusta szerokich mas, ale — c z y n ó w, śmiałych, energicznych czynów. Świadomość jasna ogromu a przedewszystkiem n i e p o w t a r z a l n o ś c i przeżywanej chwili i poczucia odpowiedzialności historycznej za pełne zużytkowanie tej chwili dla ziszczenia dążeń narodowych: oto źródła tych czynów. Stąd tylko winny one płynąć. Tu tylko zdążać. Ponad wszystko inne Rada Stanu powinna się wznieść. A w tej chwili wierzymy, że się rzeczywiście wzniesie.

W niedzielę Rada Stanu odbędzie swoje pierwsze konstytuujące posiedzenie. Od tej chwili stanie się ona głównym ośrodkiem polskiego życia i polskich losów, bez względu na graniczne kordony. Bo nie wolno nam zapominać o tem, że to, co uczyni Rada Stanu — P o l s k a u c z y n i, że działanie jej będzie miało bezpośrednie i pośrednie skutki dla losu wszystkich ziem polskich i wszystkich skupień polskich.

Rada Stanu obejmuje odpowiedzialność nie za los tego lub tamtego obszaru ziem polskich, ale za los — c a ł e j P o l s k i. Każdy Polak musi dziś pragnąć, aby to wielkie brzemię dźwignęła ona śmiało i poniosła je konsekwentnie do tego celu, którym jest — państwo polskie.

Powrót dra Rutowskiego do kraju.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 stycznia.

Dzienniki donoszą ze Sztokholmu:

Prezydent miasta Lwowa, dr Rutowski, który jako zakładnik został wywieziony w głąb Rosyi, a następnie wypuszczony na wolność, przybył tutaj.

Sprawa wyodrębnienia Galicyi.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Wiedeń, 12 stycznia.

Prasa tutejsza donosi:

Na wspólnem posiedzeniu subkomitetów Związku narodowo-niemieckiego i partyi chrześcijańsko-socyalnej w nowej redakcyi żądań niemieckich został zmieniony także punkt siódmy, **odnoszący się do wyodrębnienia Galicyi, a mianowicie wykreślony został ustęp, odnoszący się do państwa polskiego.**

Kandydatura dra Grossa na prezydenta Izby posłów.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Wiedeń, 12 stycznia.

Dzienniki tutejsze donoszą:

Na wspólnem posiedzeniu subkomitetów niemiecko-narodowego Związku i stronnictwa chrześcijańsko-socyalnego przedstawiciele Związku zgłosili kandydaturę swojego przewodniczącego dra Grossa na prezydenta Izby posłów.

Obrady Sejmu węgierskiego.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Budapeszt, 12 stycznia.

Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu prezydent ministrów przedłożył szereg ustaw odroczonych, dotyczących o. in. wspólnego rządu, dalej projekty ustaw w sprawie kwartyklowania pomocy o zmarłym królu Franciszku Józefie. Projekt ten mówi także o postawieniu pomnika, godnego pamięci zmarłego króla. — Inne projekty dotyczą kwartyklowania dygnitarzy inauguralnego, formuły przysięgi, podarku koronacyjnego itd. Kiedy minister spraw wewnętrznych przedłożył projekt ustawy w sprawie uwolnienia pamięci walczących za ojczyznę bohaterów, rozległy się na skrajnej lewicy okrzyki: Lajos Kossuthowem prawo wyborcze!

Minister skarbu przedłożył szereg projektów, wśród nich projekt podwyższenia podatku wojennego kolejowego. Inne odbędzie następne posiedzenie 15 bm. i uradzi na niem porządek dalszych prac.

Zjednoczenie słowiańskich i chorwackich posłów.

Lublana, 12 stycznia.

»Slovenec« donosi: Cieszy nas to, iż w chwili, gdy narody austryackie stanęły przed ponownem podjęciem życia parlamentarnego, możemy donieść, że zapewnione jest zjednoczenie wszystkich słowiańskich posłów i że austryaccy Chorwaci zdecydowali się wstąpić do wspólnego klubu austryackich Słowian południowych.

Do dotychczasowego więc słowiańsko-chorwackiego klubu dra Szustarszicza wstąpiliby dr. Rybarz i dr. Ravnihar, oraz dalmatyńscy posłowie Biankini, dr. Soczewicz, dr. Czingrija, dr. Tresicz-Pavicicz i dr. Smodlaka. Dr. Gregorin przebywa obecnie poza granicami monarchii.

O ile chodzi o dalmatyńsko-serbskich posłów: dra Baljaka i dra Vukovicza »Slovenski Narod« sądzi, że enuncyacya »Slovenca« ich nie dotyczy.

Konferencya parlamentarzystów czwórprzymierza.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Budapeszt, 12 stycznia.

Wiceprezydent Sejmu, Simonelic, wezmie udział w wyznaczonej na 19 bm. konferencyi parlamentarzystów czwórprzymierza w Berlinie.

Kanclerz niemiecki w głównej kwaterze.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Kolonia, 12 stycznia.

„Kölnische Zeitung" donosi, że kanclerz niemiecki udał się do głównej kwatery wojennej.

Dymisya Cadorny.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Bazylea, 12 stycznia.

Dzienniki szwajcarskie donoszą:

Francuscy krytycy wojskowi oświadczają, że szef włoskiego sztabu generalnego, Cadorna, wręczył królowi swoją dymisyę.

Przyjęcie ultimatum przez Grecyę.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Ateny, 12 stycznia.

(Biuro Reutera). Wczoraj po południu została wręczona odpowiedź rządu greckiego. **Grecya przyjmuje ultimatum ententy.**

Rzym, 12 stycznia.

Agencya Stefaniego donosi z Aten, że na Radzie koronnej większość zdań była za przyjęciem żądań ultimatum, zwłaszcza że to zapewniałoby neutralność Grecyi ponad wszelką wątpliwość.

Król Konstantyn do Wilsona.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Londyn, 12 stycznia.

„Daily Telegraph" donosi z Nowego Jorku:

Według doniesienia „New York Heralda", król Konstantyn wystosował list do prezydenta Wilsona, przedstawiający bezprawne krzywdzenie Grecyi i oświadczający przyłączenie się do akcyi pokojowej prezydenta.

Echa dymisyi Trepowa.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Budapeszt, 12 stycznia.

»Pester Lloyd« donosi z Wiednia w sprawie upadku Trepowa, że spowodowany został on przyczynami wewnętrznemi, prawdopodobnie intrygami dworskiemi. Jest możliwem, że poważne wrzenie wewnętrzne, po zamordowaniu Rasputina i rozwiązaniu Związku ziemstw w Moskwie okazały konieczność usunięcia Trepowa. W każdym razie można powiedzieć, że ustąpienie Trepowa nie wywrze żadnego wpływu na zagraniczną politykę Rosyi. Jego następca, hr. Dymitr Golicyn, zasiadał w Dumie i stał blizko lewicy. Wygłosił on swego czasu kilka mów, skierowanych przeciw prawicy i zwracał się przeciw machinacyom dworskim. W każdym razie jest on przedstawicielem bezwzględnej polityki wojennej.

Berlin, 12 stycznia.

»Berliner Lokal-Anzeiger« donosi z Kopenhagi:

»Times« donoszą, że do Carskiego Sioła został powołany hr. Bobrinskij, któremu przypisują obalenie Trepowa, prezydenta gabinetu rosyjskiego.

Także minister spraw wewnętrznych Protopopow ma wkrótce ustąpić.

Wojenny program Golicyna.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Petersburg, 12 stycznia.

(Agencya pot.) Nowy prezydent ministrów, ks. Golicyn, oświadczył w rozmowie z przedstawicielami prasy rosyjskiej, że dla niego, podobnie jak dla jego poprzedników, hasłem obecnem jest dalsze prowadzenie wojny aż do osiągnięcia pełnego ostatecznego zwycięstwa.

Reakcya w Rosyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Sztokholm, 12 stycznia.

Zmianę gabinetu w Rosyi interpretują dzienniki szwedzkie jako dalszy krok w kierunku reakcyjnym.

Purszkiewicz zabójcą Rasputina.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Berlin, 12 stycznia.

Jak donosi »Lokal-Anzeiger« ze Sztokholmu, **Rasputina zabił Puryszkiewicz.**

W sprawie tej uwięziono jeszcze zostali: były minister Chwostow i były członek Dumy państwowej Lwow.

Skutki wojny w prasie rosyjskiej.

(Tel. własny »Nowej Reformy«.)

Sztokholm, 12 stycznia.

Jak obliczа „Utro Rossii", **przeszło 1000 pism rosyjskich przestało wychodzić skutkiem wojny.**

Wzburzenie w Rosyi.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Berlin, 12 stycznia.

»Berliner Lokal-Anzeiger« przynosi z Hagi następującą wiadomość, podaną przez »Daily Telegraph«:

Z powodu niepomyślnych wiadomości z frontów bojowych, panuje w Rosyi wzburzenie zarówno w stolicy, jak na prowincyi. W miastach powstawały zbiegowiska. Wreszcie w piątek musiał rząd urzędownie uspokoić ludność.

Zarządzenia bezpieczeństwa w Moskwie.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Sztokholm, 12 stycznia.

Telegramy, które drogą pośrednią nadeszły z Petersburga donoszą, że w **Moskwie i okolicy ogłoszono wzmocniony stan ochrony.**

Pokojowe tendencye Anglii.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Bazylea, 12 stycznia.

»Manchester Guardian« donosi, że do parlamentu angielskiego wniesione ze strony rozmaitych partyj zapytania, wskazujące na konieczność ponownego zbadania nieprzyjacielskich propozycyj pokojowych. Zapytania te mają być załatwione natychmiast po zebraniu się parlamentu.

Agitacya za pożyczką angielską.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Lugano, 12 stycznia.

Wczoraj rozpoczęła się subskrypcya na nową angielską pożyczkę wojenną. Z tego powodu ministrowie, Lloyd George, Bonar Law i Mac Kenna mieli wygłosić w Guildhall mowy, aby w ten sposób zagitować na rzecz pożyczki. W mowach tych mieli ministrowie poruszyć także inne aktualne kwestye, jak konferencyę w Rzymie i sprawę pokoju.

Odpowiedź koalicyi na notę Wilsona.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Rotterdam, 12 stycznia.

Marcel Hutin oświadcza w »Echo de Paris«, że odpowiedź koalicyi na notę Wilsona w najbliższych dniach będzie wręczona. Hutin oświadcza, że odpowiedź koalicyi jest sensacyjnym dokumentem.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Londyn, 12 stycznia.

Reuter dowiaduje się, że odpowiedź koalicyi na notę Wilsona jest już gotowa. **Tekst ogłoszony będzie w Paryżu, ale dopiero w 48 godzin po nadejściu wiadomości, że Wilson otrzymał odpowiedź.**

Lansing o nocie Gerarda.

Donoszą z Nowego Jorku:

Z powodu mowy, którą Gerard, ambasador amerykański w Berlinie, wygłosił o stosunkach amerykańsko-niemieckich podczas uczty powitalnej na jego cześć, danej przez amerykańską Izbę handlową w Berlinie, oświadczył sekretarz stanu Lansing, że nie może złożyć co do niej żadnego oświadczenia, dopóki nie będzie mieć urzędowego tekstu mowy.

Lansing oświadczył, że zbyt ufa tekstowi Gerarda, ażeby mógł przypuścić, że Gerard mówił tak, jak to doniósł niemiecki telegram iskrowy, zwłaszcza, że Wilson pragnie u obu stron walczących mieć równe zaufanie. Lansing dodał, że chyba Gerard mówił jedynie w swojem imieniu, a niemiecki telegram nie daje wiernego obrazu stosunków amerykańsko-niemieckich.

Gerard na wspomnianej uczcie powiedział: »Nastrój w Stanach Zjednoczonych już przed moim wyjazdem był na korzyść Niemiec. — Szereg wybitnych ludzi wręczył mi pewne kwoty pieniężne na cele niemieckiej opieki wojennej. Sumy te wynoszą razem 270.000 marek. — **Stosunki pomiędzy Stanami Zjednoczonemi a Niemcami nigdy nie były tak dobrymi jak obecnie.** Mowę swoją zakończył toastem na cześć przedstawicieli Niemiec i na dobre stosunki pomiędzy Ameryką a Niemcami«. Prz. red.

Rzeczywista przeszkoda pokoju.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Sztokholm, 12 stycznia.

P. t. »Rzeczywista przeszkoda pokoju« zamieszcza »Aftonbladet« dłuższy artykuł, w którym stwierdza, że ani Francya, ani Włochy, ani Rosya nie pałają tak chęcią prowadzenia dalszej wojny, jaką na zewnątrz pokazują. Tylko Anglia pragnie dalszej wojny, licząc na to, że po osłabieniu państw europejskich zapanuje całkowicie nad handlem i przemysłem w koloniach. Prawdziwą więc przeszkodą nie jest ani militaryzm pruski, ani szowinizm francuski, ani nawet panslawizm rosyjski, lecz zazdrość konkurencyjna Anglii i stanowcze jej wzbranianie się uznania innych państw jako równouprawnionych czynników na targu światowym. Europa krew przelewa dla utrzymania hegemonii Anglii na morzu i dla jej handlu.

Wojna.

Zwycięskie walki o Rumunii.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 stycznia.

Urzędowo ogłaszają dnia 11 stycznia 1917:

Wschodni teren wojny.

W obszarze grupy wojsk generała polnego marszałka v. Mackensena nie było żadnej zmiany. Na południowem skrzydle sił zbrojnych, stojących pod komendą generała pułkownika arcyksięcia Józefa, trwa dalej walka górska. W dolinie Suszy i Casinu posunął się nasz atak naprzód. Na północ od drogi Ojtoz wzięły wojska austro-węgierskie i niemieckie szturmem kilka rosyjskich pozycyj. W licznych punktach usiłował nieprzyjaciel odzyskać utracony obszar. Było to jednak nadaremne. Nasz dzienny łup wynosił wczoraj w tym obszarze 808 jeńców i 6 karabinów maszynowych.

Nad Bystrzycą Sołotwińską odparły nasze straże polowe rosyjskie komendy wywiadowcze.

Włoski i południowo-wschodni teren wojny.

Bez zmiany.

Zastępca szefa sztabu generalnego.
von Höfer, mpp.

Komunikat niemiecki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 12 stycznia.

Biuro Wolffa donosi: Wielka główna kwatera ogłasza dnia 11 bm.:

Zachodni teren wojny.

W łuku Ypern i Wytschaete, nad Ancre, Somme i z obu stron Mozy, walka artyleryi i minowa w poszczególnych gałęziach dosyć do znacznej siły. Na północ od Ypern odparto nieprzyjacielski atak wśród ciężkich strat przeciwnika. Anglików, którzy wdarli się na wąskiem pasie, wyrzucono kontratakiem. Także na południe od Ypern uderzenia silniejszych nieprzyjacielskich patroli były bez skutku. Koło Beaumont udało się nieprzyjacielowi zająć wysunięty naprzód kawałek rowu naszego oddziału.

Nasi lotnicy zestrzelili dwa angielskie balony na uwięzi, które spadły, paląc się.

Wschodni teren wojny.

Front księcia Leopolda bawarskiego: Po żywej działalności artyleryi między Rygą i Smorgonien na różne miejsca tego frontu w ciągu dnia wczorajszego, w nocy i dziś rano nastąpiło silne rozpoznawcze ataki i uderzenia silniejszych oddziałów. Wszystkie zostały w zupełności odparte.

Front wojsk generała pułkownika arcyksięcia Józefa: Dzień wczorajszy przyniósł dalsze sukcesy wojskom niemieckim i austro-węgierskim, w ciężkich walkach górskich między dolinami Uz i Suszita. Nieprzyjacielowi wydarto kilka punktów oparcia. Na północ od drogi Ojtoz pułk piechoty Nr. 189, pod dowództwem walecznego komendanta, wbrew zaciętemu silnie wybudowane, zaciekle bronione pozycye górskie. Linię, uzyskaną koło Naraszt i Racoasa utrzymano wobec nieprzyjacielskich ataków. Wzięto w jeńcach 6 oficerów i przeszło 800 żołnierzy, a w zdobyczy 6 karabinów maszynowych.

Grupa wojsk marszałka Mackensena: Żadnych wydarzeń o istotnem znaczeniu.

Front macedoński: Walki patroli nad Strumą były dla nas korzystne.

Pierwszy generalny kwatermistrz
Ludendorff.

Z Legionów.

Szefem sztabu Legionów polskich mianowany został przez naczelną komendę armii pułkownik Leon Berbecki, dotychczasowy komendant 5 pp. Komendę 3 brygady objął pułkownik Zygmunt Zieliński, dotychczasowy komendant grupy Legionów polskich w Dęblinie. Komendę 5 pp. w miejsce pułkownika Berbeckiego objął major Burhardt-Bukacki. Komendę 2 pp. podpułkownik Zymirski.

Władcawski z Galicyi.

Berlin, 12 stycznia.

„Nationalzeitung" donosi z granicy rosyjskiej: „Odesskij Listok" donosi z Reni. Reni nienia obecnie żadnego połączenia z Galaczem. **Linia kolejowa Gałacz—Berlat jest w kilku miejscach przerwana.**

W Gałaczu znajdują się wielkie zapasy wszelkiego materyału, które leżą przeważnie w porcie, wystawionym już na ogień artyleryi nieprzyjacielskiej.

Kolonia, 12 stycznia.

„Köln. Ztg" donosi: Miasto rosyjskie Reni oraz gościniec i linia kolejowa Reni—Gałacz znajduje się w promieniu naszych bateryj. — W ten sposób przerwaliśmy ważną dla nieprzyjaciela linię odwrotu.

Ewakuacya Tecuci.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Zurych, 12 stycznia.

»Corriere della Sera« donosi z Petersburga, że rosyjskie kierownictwo wojskowe prawdopodobnie nie będzie bronić Tecuci. Władze cywilne opuszczają już miasto.

Reorganizacya armii rumuńskiej.

Wiedeń, 12 stycznia.

Teodor Langstein, sprawozdawca wojenny, donosi za zezwoleniem kwatery prasowej:

Sukcesy w Dobrudży mają wielką doniosłość. Przedewszystkiem trzecia armia bułgarska na wolną rękę i może być użyta na innym froncie. Dalej skutkiem tego, że Gałacz jest ostrzeliwany, wojska rumuńskie i rosyjskie w Multanach muszą poprzestawać na połączeniu kolejowem przez Czerniowce i Jassy.

Francuskie ministerstwo wojny wysyła obecnie 200 oficerów do Jass, którzy mają wyszkolić nowo zaciężnych żołnierzy rumuńskich, ażeby armia rumuńska, która stopniała do 100.000 ludzi, podniosła się do siły 300.000 ludzi. Ale do tego potrzeba oprócz rekrutów około 5.000 oficerów, 150.000 karabinów, około 800 dział i tyluż karabinów maszynowych, a co niełatwo jest postarać się.

Wojskowa amnestya.

(Tel. e. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 stycznia.

W wydanych przez c. i k. ministerstwo wojny i c. k. ministerstwo obrony krajowej postanowieniach wykonawczych do zarządzonej najwyższem postanowieniem z dnia 22 grudnia 1916 najwyższej amnestyi należy podnieść następujące punkty:

1) Do osób, które przed 1 stycznia 1917 przez sąd polowy zostały skazane na karę więzieniową, nie przekraczającą wymiaru trzech tygodni lub grzywnę do 200 kor., należą zarówno osoby stanu wojskowego jak i osoby cywilne i znajdujące się pod władzą siły zbrojnej (żandarmeryi) jeńcy wojenni państw nieprzyjacielskich.

2) W wyższym stopniu udziela się amnestyę żołnierzom i wdowom po uczestnikach wojny, przyczem darowuje się im karę aż do 6 tygodni więzienia lub do 400 kor. Za »uczestników wojennych« uważa się tu nie tylko należących do siły zbrojnej i żandarmeryi, ale także personal straży skarbowej, państwowych kasów i c. i k. policyi granicznej, który w myśl ustaw o emerytach lub według specyalnych przepisów został wcielony do wojskowych rang.

3) W myśl najw. upoważnienia do stawiania w większej liczbie specyalnych wniosków o łaskę mogą być przedstawione do najwyż. łaski także osoby, które nie podpadają pod postanowienia amnestyi ogólnej, ale zasługują na uwzględnienie, choć były poprzednio karane albo zostały skazane na kary, przekraczające granice ogólnej amnestyi.

Zwłaszcza w wielu wypadkach będą osoby, które choć nie należą do siły zbrojnej, ale wykonywają usługi bezpośrednio dla celów wojennych w obszarze armii i floty, uwzględniane na równi z należącymi do siły zbrojnej (personal przedsiębiorstw transportowych itd.).

4) Zarządzenie, darowujące wykonanie zarządzonych przed 1 stycznia b. r. i jeszcze nieprzeprowadzonych w całości lub w części wojskowych kar dyscyplinarnych, odnosi się do wszystkich podpadających wojskowej dyscyplinarnej władzy karnej osób, a więc także do osób cywilnych i nieprzyjacielskich jeńców wojennych.

Wciągnięcie nieprzyjacielskich jeńców wojennych, zarówno pod prawno-karną jak i dyscyplinarną amnestyę, oznacza zupełnie szczególny akt najw. łaski, co do którego tylko pragnąć by należało, aby w nieprzyjacielskiej zagranicy został przy traktowaniu naszych jeńców wojennych odpowiednio uwzględniony.

Administracya wojskowa w Rumunii.

„Pester Lloyd" przynosi następujący telegram za zezwoleniem wojennej kwatery prasowej:

Wojenna kwatera prasowa, 7 stycznia.

W pierwszych dniach stycznia generał Tucił ogłosił za pomocą proklamacyi w językach niemieckim i rumuńskim, że mianem cesarza niemieckiego obejmuje administracyę zajętego terytoryum rumuńskiego: małej i wielkiej Wołoszczyzny. Do tej pory ziemie po lewej stronie Dunaju były jako przestrzeń etapowa administrowane przez komendę armii Falkenhayna, zaś po prawej stronie Dunaju przez komendę wojsk bułgarskich.

Generał Tucił, który ze swoim ślicznym sztabem rezyduje w gmachu ministerstwa dobr ziemskich w Bukareszcie, stoi na czele administracyi wojskowej z ramienia sprzymierzonych, którzy jeszcze przed obsadzeniem kraju na mocy umowy, zawartej w Berlinie, porozumieli się co do wspólnej administracyi i eksploatacyi zajętych ziem.

Na mocy owej umowy delegacya niemiecka i delegacya austro-węgierska wspólnie i równorzędnie pod przewodnictwem generała Tucił objęły administracyę Rumunii, celem utrzymania spokoju i porządku na tyłach wojsk sprzymierzonych, zorganizowania sił gospodarczych, tudzież wysłania zdobytych i nabytych zapasów do swoich państw w taki sposób, że Bułgarya i Turcya mają otrzymać pewien kontyngent, zaś wielką resztą, zwłaszcza zbożem, ozorami, olejem, naftą i benzyną mają podzielić się po połowie Niemcy i Austro-Węgry.

W tym celu dokonany zostanie spis zapasów. Ważniejszem atoli zadaniem administracyi będzie przygotowanie zasiewów, praca około bydła, uruchomienie przemysłu, tudzież ograniczenie konsumcyi ludności rumuńskiej, która przez dwa lata wojenne czerpała z pełnego.

Obecny stan przemysłu naftowego jest taki, że jeszcze w ciągu bieżącej zimy będzie można uruchomić zarówno produkcyę ropy, jak produktów rafinady, a tymczasem można korzystać z zapasów, uratowanych zwłaszcza w Konstanzy. Liczne fabryki rolnicze w Wołoszczyźnie aż po Buzeu pozostały, jak się zdaje, nienaruszone. Trzeba tylko będzie instalacye elektryczne na nowo urządzić, ażeby na miejscu uskutecznić młócenie i przeróbkę zboża.

Ilość zboża, a zwłaszcza kukurydzy, zdobyta dotąd, nie została jeszcze obliczona, ale stwierdzono, że część zapasów nie nadaje się na żywność dla ludzi. Dokonali tego nie rumuńscy urzędnicy i oficerowie, lecz Rosyanie i Francuzi. Zresztą z pewnych względów i po oszacowaniu zapasów ilość ich nie zostanie ogłoszona. Wielkie zapasy złoża w Braile i Galaczu — kilka milionów cetnarów metrycznych — zostały zniszczone. Nie ulega atoli wątpliwości, że po obsadzeniu Wołoszczyzny aprowizacya Niemiec i Austro-Węgier zostanie ułatwiona.

Za kilka tygodni podjęty zostanie w całej pełni ruch towarowy na Dunaju, który cierpi niemiłe skutkiem mrozów, ile przez nagłe i wylewy. Wysadzone w powietrze mosty kolejowe i drogowe, tudzież zasypane tunele zostały o tyle naprawione, że od Bukaresztu we wszystkich kierunkach odbywa się normalny ruch.

Duma o mandacie Łempickiego.

Petersburska Duma obradowała na posiedzeniu z dnia 23 grudnia, nad wnioskiem komisyi osobistej w sprawie mandatu posła Łempickiego. Dyskusya na ten temat była bardzo ożywiona.

Referent komissyi, poseł Makłakow, oświadczył, że komisya miała prawo położyć kres skandalicznemu faktowi, iż p. Łempicki podejmuje swe wystąpienia przeciw Rosyi, jako poseł do Dumy. Komisya była zadowolena, że mogła zaproponować wykreślenie p. Łempickiego z powodów formalnych.

P. Czchenkeli protestuje przeciw pozbawieniu p. Łempickiego mandatu. Z tem samem prawem możnaby pozbawić mandatu pp. Kerzewskiego i Jagiełłę i tych wszystkich posłów socyal-demokratów, którzy skazani zostali na zesłanie. Tej sprawy jednak nikt nie podnosi. Ona zaś obchodzi nas, kolegów tych zesłanych skazanych, których rząd tak późno uznany przez was za zdradziecki, ogłosił za „zdrajców". Powracając do sprawy p. Łempickiego p. Czchenkeli mówi, iż zgodziłby się na pozbawienie go mandatu, gdyby były dowody jego zdrady. Lecz ich niema. W deklaracyi do prezydenta Stanów Zjednoczonych niema nic zbrodniczego. Poseł Łempicki dąży do państwowości polskiej ‚do niepodległej Polski, tego nie można uważać za fakt wrogi Rosyi. Jeżeli Duma postawi sprawę p. Łempickiego tak, jak referent, będzie to wyzwanie rzucone całemu narodowi polskiemu. To, co się tu odbywa, jest objawem reakcyi i fałszowania opinii. To, co się tu czyni, czynią nie przedstawiciele narodu rosyjskiego. Przedstawiciele prawdziwi narodu rosyjskiego powiedzą narodowi polskiemu, że są oni za absolutnem prawem jego do samookreślenia i niepodległości.

Zgłoszono wniosek o zamknięciu listy mowców. P. Czcheidze oponuje przeciw temu wnioskowi, wskazując, że sprawa jest poważna i trzeba o niej poważniej pomówić, aby Polska i inne narodowości, a zresztą cała Rosya wysłuchała opinii Dumy o zasadzie samookreślenia narodowości.

Większością głosów przeciw skrajnej lewicy listę zamknięto.

P. Kierenskij mówi, iż sprawa, którą Duma ma zdecydować jest prawie tragiczna. To nietylko kwestya napiętnowania określonego człowieka, ale i zdecydowania opinii publicznej. Nie będziemy brać udziału w głosowaniu, gdyż szanujemy zbyt — człowieka. Aby potępić kogoś, trzeba mieć materyał i wysłuchać jego wyjaśnień. I ja i p. Makłakow przeszliśmy ciężką szkołę obrony w procesach politycznych. Gdzież są dowody, że Łempicki działał, jako agent niemiecki, a nie jako patryota polski? Gdyby były dowody zdrady stanu przez Łempickiego, głosowałbym za wykreśleniem go. Ale ich niema. Są tylko w bibliotece jakieś gazety niemieckie z artykułami Łempickiego. Bądźcie, panowie, ostrożniejsi w sprawach obowiązku wobec ojczyzny. Nauczcie się odróżniać przestępcę, agenta wrogiego mocarstwa, od takiego, który może błądzi, lecz służy swojej ojczyźnie. Choć nas oskarżają tu, iż jesteśmy współsprzysiężnikami zdrajców Łempickich, my się tego oskarżenia nie boimy. — Nas sądzić będzie historya i lud, który zrozumie, że wszyscy ludzie są braćmi i że trzeba z największym szacunkiem być dla jednostki ludzkiej. Tego głosu sumienia narodu rosyjskiego: tu w tej wysokiej Izbie nie słyszymy.

Zgłoszono wniosek o zupełnem zamknięciu dyskusyi.

Gorąco protestuje p. Januszkiewicz: Bardziej haniebnego widowiska w Dumie nie było. (P. Niekrasow przywołuje mówcę do porządku). Żadnych dowodów dla oskarżenia Łempickiego niema. Odezwę wraz z nim podpisali i żydzi i Muzułmanie i Litwini. Jako poseł litewski p. Januszkiewicz stwierdza, że Litwini zwrócili się do Wilsona, albowiem Duma nie zajmuje się sprawami narodowemi, a tymczasem naród litewski ma swoje postulaty. Pp. oswobodziciele, którzy chcecie bez dokumentów napiętnować Łempickiego, czyż odmówicie się oskarżyć o zdradę całą ludność ziem okupowanych?

Postanowiono dyskusyę przerwać.

Referent p. Makłakow mówi, że formalne powody dla pozbawienia mandatu p. Łempickiego są dostateczne. Co się tyczy odezwy do Wilsona, ważny jest i fakt podpisania jej przez Łempickiego i moment. Była to chwila, kiedy armia rosyjska cofała się. Wskazuje to, że p. Łempicki jest klęskowiec, a Duma w swem gronie klęskowców znieść nie może, o ile szanuje swoją godność. Klęskowcy to nie dzieci wolności, a zbuntowani niewolnicy. Jeżeli chcemy mieć moralne prawo do walki z p. Protopopowem, który pozbiła Dumę, musimy oswobodzić się od Łempickiego. Musimy to zrobić natychmiast.

P. Czchenkeli raz jeszcze wskazuje, że zdrada p. Łempickiego jest niedowiedziona i że będzie głosował przeciw unieważnieniu jego mandatu.

P. Harusewicz oświadcza, że obrony p. Łempickiego przez skrajną lewicę słuchał ze zdumieniem i przypomniał sobie przysłowie: „Boże, zbaw mię od nieprzyjaciół, a z wrogami sam sobie poradzę". Tu niema walki przekonań. Gdy kto zanienia swe przekonania i zapatruje się na Niemcy, jako na kraj, który może wyzwalać narody, wbrew temu, co o nim wiemy, to nic przeciw temu mieć nie można. Należy tylko wówczas wykonać to, co jest ogólnie przyjęte w krajach kulturalnych. Trzeba było oświadczyć o swem wystąpieniu z Dumy. Tego Łempicki nie zrobił i to jest jego podstawową winą. (Udowadnianie winy Łempickiego mógł już p. H. zostawić Makłakowowi i tow. Prz. „N. Rcf.").

P. Tarasow radzi, aby ukarać p. Łempickiego.

P. Czcheidze mówi, że gdy większość Dumy będzie wobec historyi przed sądem, to jej stosunek do Polaków w ciągu 2 i pół lat wojny będzie uznany za występny.

W głosowaniu tajnem większością 153 przeciw 7 pozbawiono p. Łempickiego — mandatu.

Kronika.

Kraków, 12 stycznia.

Kraków na piątą pożyczkę wojenną. Wczoraj przed południem odbyło się w starostwie krakowskiem pod przewodnictwem delegata dra Adama Fedorowicza posiedzenie w sprawie subskrybowania na piątą pożyczkę wojenną w Krakowie. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele wszystkich banków krakowskich, Izby handlowej i przemysłowej, oraz kierownik dyrekcyi policyi krakowskiej radca dr Broszkiewicz. Chodziło o stwierdzenie sumy, subskrybowanej w Krakowie i w powiecie krakowskim na cele piątej pożyczki wojennej. Z zadowoleniem przyjęto na zebraniu do wiadomości, że subskrybowana suma w samym Krakowie przewyższa 38 milionów kor. W sumie tej, przewyższającej znacznie wynik subskrypcyi na cele czwartej pożyczki wojennej, nie mieszczą się pożyczce, podpisywane w instytucyach wojskowych, oraz za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. W subskrypcyi brali także żywy udział oficerowie i żołnierze. Na szczególne wyróżnienie zasługuje ta okoliczność, iż sam powiat krakowski subskrybował przeszło 700 tysięcy koron. Na sumę tę złożyły się przeważnie drobne kwoty patryotycznych włościan.

Komitet opieki nad dziećmi rodzin ewakuowanych ze wschodniej Galicyi, o którego zawiązaniu się pod przewodnictwem księżnej Teresy Sapiehy donieśliśmy niedawno, rozwinął już energiczną działalność w celu wspomożenia licznej rzeszy tej biednej dziatwy, oraz zebrania środków na tę akcyę humanitarną. O objęcie honorowego prezydyum uproszono księżnę Renatę Hieronimową Radziwiłłową, córkę arcyksięcia Karola Stefana. — Pierwszą czynnością komitetu było zakupienie znacznej ilości barchanu, wyrobów trykotowych, obuwia i t. d. na przyodzianie dzieci, pozbawionych najpotrzebniejszego okrycia i zajęcie się wysyłką tych przedmiotów do kilku powiatów. Objazdy okolic, w których przebywają wysiedleni, rozpoczęto od powiatu rzeszowskiego, gdzie znajduje się ich blisko tysiąc, w tej liczbie 368 dzieci. Br. Marya Hagena, która odbyła tę podróż z ramienia komitetu, zabrawszy z sobą przeszło tysiąc sztuk odzieży i obuwia, zdołała wobec niezmierzonej nędzy i zapotrzebowania, jakie tam zastała, obdzielić z tego zapasu tylko 20 miejscowości tego powiatu, odkładając zaopatrzenie reszty potrzebujących do najbliższej przyszłości. Inne powiaty, w których nędza licznych rodzin ewakuowanych domagać się będzie najspieszniejszej pomocy, są strzyżowski i mielecki, do których też komitet zamierza wyprawić swoje wysłanniczki w ciągu bieżącego miesiąca z odzieżą, której szycie i pakowaniem panie komitetowe są obecnie gorączkowo zajęte.

W spisie składek, zebranych między uczestnikami pierwszego zebrania komitetu, wydrukowano przez pomyłkę 20 koron zamiast 200 koron, jako datek pani Antoniowej Skrzyńskiej.

Z teatru miejskiego. Jutro wchodzi na afisz sceny miejskiej utwór znanego autora i poety p. Józefa Wiśniowskiego pięcio-aktowa komedya pod tytułem: »Pod blask słoneczny«. — Autor, jeden z najsympatyczniejszych naszych pisarzy scenicznych, ma już za sobą dwa pamiętne u nas sukcesy, jakie w naszym teatrze osiągnęły podniosłe jego sztuki: »Leci liście z drzewa« i »Pieśń królewska«. Nowy utwór jest subtelnym pastelem scenicznym, którego bohaterem, obok ludzi, jest też wzruszający sentyment polski »wsi zacisznej, wsi spokojnej«. — Dzisiaj po raz dziewiąty komedya Pawła Gavault'a: »Pomysł panny Franciszki«.

Z teatru ludowego. We wznowionej komedyi Schöntana »Porwanie Sabinek« wystąpił wczoraj nowo pozyskany dla sceny ludowej b. artysta teatru lwowskiego p. Ignacy Berski. Rola dyrektora teatru prowincyonalnego Striesego zalicza się do tych nielicznych postaci komiczno-charakterystycznych, które w teatrze niemieckim w drugiem pokoleniu siają rozlewny humor i wesołość, odsłaniając tragiczno-komiczne strony aktorstwa paryasów prowincyonalnych scen niemieckich. — P. Berski rolę tę, leżącą w warunkach jego talentu, odegrał z dużą siłą charakterystyki, z doskonałem opanowaniem technicznych warunków i dobrze umiarkowanym komizmem. Sposób gry, ujęcie kreacyi, znamionują rutynowanego pracownika sceny, który wypełnić może lukę, dotkliwie odczuwać się dającą w zespole sceny ludowej od czasu ustąpienia p. Polońskiego.

Obsada »Porwania Sabinek« jest bardzo szczęśliwą. Arcykomiczny typ profesora Gollwitza ma świetnego przedstawiciela w p. Pilarskim, którego spokojna refleksyjna gra potęguje charakterystykę postaci. Doskonale gra p. Kolman energiczną żonę profesora-pantofla, a p. Urbanowicz rolą Pauli składa nowy dowód warunków i kwalifikacyj do ról naiwnych, jako jedna z najcelniejszych sił personalu. W doskonale zgranym ansamblu komedyi zwracają uwagę kapitalną grą: pani Turowicz w roli Neumajorowej, oraz pp. Heleński, Minowicz i Biesiadecki. Publiczność rozbawiona nie szczędziła artystom oklasków. *wp.*

»Czwórka«. Obecny przegląd sztuki na wystawie »Czwórka« potrwa tylko do soboty. W dniu tym wystawa będzie zamkniętą dla publiczności, celem urządzenia nowego przeglądu. Następna wystawa, której otwarcie nastąpi w niedzielę, dnia 14 b. m., będzie niezwykle atrakcyjną. Wystawione będą dzieła najnowsze. I tak: p. J. Krzesz nadesłał potężną kompozycyę, dzieło o pierwszorzędnych walorach artystycznych, pod tytułem: »Beethowen«, nadto kilka głów kobiecych. Wśród dzieł p. Piotrowskiego na pierwszy plan wysuwa się obraz: »Pan regimentarz kupuje konie«. S. Radziejowski nadesłał kilka znakomitych prac, między innemi ciekawą kompozycyę, ujętą w tryptyk, pod tytułem: »Powrót czarownic«, a L. Stasiak nadesłał »Kwiaty«, pełne życia i natury. Nadto prof. Kryciński ze Lwowa nadesłał kilkanaście krajobrazów.

Na wystawie sprzedano w ciągu tego tygodnia kilkanaście dzieł Stasiaka, Piotrowskiego i Radziejowskiego.

Z krak. Koła Tow. naucz. szkół wyższych. Posiedzenie członków krak. Koła Tow. naucz. szkół wyższych odbędzie się w sobotę, dnia 13 bm. w Colleg. Novum, w sali 43, i p. o godzinie 6 wiecz. Na porządku dziennym: 1) Odczytanie protokołu i pism Zarządu Głównego; 2) Sprawozdanie z posiedzenia gimnazyalnego w sprawie lektur otwartego prof. Brueckner; 3) Prof. dr. J. Krajewski: O reformach wychowawczych, z powodu ostatniego okólnika Rady Szkolnej Krajowej; 4) Wnioski i informacye. — Goście mile widziani.

Odczyt. Ks. Woroniecki Z. K. wygłosi w sobotę, dnia 13 bm. o godz. 6 wieczór w Collegium Novum, sala 66, pierwszy odczyt z cyklu II wykładów naukowych z zakresu teologii systematycznej pt. „O wierze" — mianowicie przedstawi „Konieczność pogłębienia wykształcenia religijnego naszej inteligencyi. Pierwszorzędne znaczenie zagadnienia o wierze. Ogólny szut oka na zagadnienie". Wstęp 40 hal. Dochód przeznaczony na legionistów-inwalidów.

Towarzystwo Biblioteki słuchaczów prawa U. J. w Krakowie, chcąc przyjść z pomocą uczącym się słuchaczom prawa, rozpoczyna w dniach najbliższych kursa przygotowawcze do egzaminu i rygorozum historycznego. Kursa te, prowadzone przez fachową siłę, odbywać się będą codziennie po dwie godziny. Towarzystwo zaś dostarczy uczestnikom kursu wszystkich potrzebnych skryptów i podręczników bezpłatnie. Dla legionistów i wojskowych prowadzone będą dwumiesięczne kursa po zniżonej opłacie. — Bliższych informacyj co do czasu nauki i warunków udziela się w lokalu Towarzystwa (ul. św. Anny l. 12, parter) codziennie od godziny 3 do 4 po południu.

Zebranie kursów literackich. W sprawozdaniu z niedzielnego zebrania kursów literackich opuszczono nazwisko śpiewaka p. Witkowskiego, który współudziałem swoim w części muzycznej przyczynił się do podniesienia artystycznego charakteru produkcyi. P. Witkowski odśpiewał kilka pieśni i arcyj operowych, gorąco oklaskiwany za ich wykonanie.

Wieczór deklamacyjny w szpitalu twierdzy. W szpitalu twierdzy nr. 3, pozostającym pod kierownictwem st. lekarza sztabowego dra Lingera, odbył się onegdaj dla chorych i rannych żołnierzy i legionistów wieczór deklamacyjny L. Kronenberga, na który złożyły się wyjątki z dzieł Mickiewicza, Słowackiego, Wyspiańskiego i Konopnickiej.

Dzięki zabiegom komendanta szpitala nie braknie przebywającym w nim chorym i rannym oficerom i żołnierzom rozrywek umysłowych. Rekonwalescenci korzystają z bogatej biblioteki, pozostającej pod zarządem sióstr klasztornych zakładu Helcia; nadto odbywają się w szpitalu raz w tygodniu koncerty muzyki wojskowej. Daje się odczuwać brak tylko dzienników i czasopism, o nadsyłanie których po ich przeczytaniu upraszają chorzy i ranni żołnierze-Polacy pod adresem: Sala 3 szpitala fortecznego nr. 3 w Krakowie.

Warsztaty pracy dla ubogich dziewcząt. Po powrocie ludności ewakuowanej do Krakowa, zawiązał się pod przewodnictwem wiceprezydentowej p. Sarowej komitet, który założył dla biednych dziewcząt żydowskich warsztaty pracy i otworzył bezpłatne kursa szycia i kroju bielizny, przychodząc w ten sposób z pomocą dziewczętom, poszukującym pracy. Obecnie otwiera komitet już czwarty bezpłatny kurs kroju i szycia bielizny, oraz krawieczyzny. Zgłoszenia przyjmuje codziennie między godziną 8—9 rano p. Franciszka Blochowa przy ulicy Wrzesińskiej l. 11.

Do dyrekcyi gazowni miejskiej dochodzą wieści, że kilku nieznanych ludzi obchodzi mieszkania konsumentów gazu i przedstawiając się za monterów gazowni, żąda zapłaty za rzekome naprawki, przyczem często zdarzają się wypadki kradzieży. Wobec tego dyrekcya gazowni miejskiej zwraca uwagę konsumentów, że każdy monter gazowni powinien posiadać legitymacyę, potwierdzoną przez dyrekcyę gazowni. Konsumenci powinni we własnym interesie żądać od monterów okazywania legitymacyi.

Skargi palaczów i trafikantów. Od dłuższego już czasu powtarzają się z uporu monotonią skargi i utyskiwania na brak papierosów i tytoniu tak ze strony palaczów, których przymusowa abstynencya tytoniowa doprowadza do rozpaczy, jak i drobnych trafikantów, którym kontyngent tytoniowy bardzo znacznie zmniejszono. Oczywiście przyczyny braku tytoniu należy szukać gdzieindziej, mianowicie w zmienionych wojną warunkach.

Brak tytoniu w Krakowie spowodowany jest m. i. faktem, że galicyjskie fabryki tytoniu przestały funkcyonować bądź to dla braku surowca i sił roboczych, bądź wskutek zniszczenia ich przez Rosyan, jak np. w Winnikach, bądź wreszcie przez to, iż miejscowości, w których się znajdują, zajęte są jeszcze przez Rosyan. Bardzo wielki dawniejszy dowóz surowca z Bałkanu udaremniony jest obecnie przez wojnę. Zmniejszyły się więc dostawy tytoniu, a zwiększyła się ogromnie ilość konsumentów wskutek okupacyi znacznych terytoryów i dużego zapotrzebowania tego artykułu przez wojsko. Z wszystkich czynnych przed wojną galicyjskich fabryk tytoniu funkcyonuje teraz tylko jedna w Krakowie, która nie jest w stanie pokryć zwiększonej konsumcyi. Kilkanaście tysięcy trafik w Galicyi zdanych jest wyłącznie na dostawę tytoniu tylko z Austryi. Drobni trafikanci domagają się napróżno większego przydziału tytoniu. Pożądaną byłaby także dla nich możność otrzymywania tytoniu wprost w magazynie fabrycznym, nie zaś za pośrednictwem składowni. Przemiana taka połączoną byłaby także z korzyścią dla rządu, który zaoszczędziłby rocznie prowizyę, wypłacaną składownikom. Obecnie i niedola palaczów i niedola trafikantów zwiększa się coraz bardziej z powodu coraz większego braku tytoniu i papierosów.

Przeciwko zabawom karnawałowym. Lwowskie »Zjednoczenie polskich chrześcijańskich Towarzystw kobiecych«, reprezentujące 50 stowarzyszeń lwowskich i prowincyonalnych, uchwaliło rezolucyę, która, nawiązując do pogłosek o odbywających lub organizujących się po domach prywatnych zabaw tanecznych, występuje ostro przeciwko tego rodzaju planom. Odezwa ta kończy się słowami: »A jeśli idziemy już ku kręgom świetlanej Jutrzenki, idźmyż więc tam namaszczeni, a z rozwagą, karni i rządni na każdym kroku, najpotężniejszem łączni ukochaniem: tak idźmy, nie zaś w tanecznych — obok ruin, zgliszcz i mogił — podskokach!«

My dodamy do tych słów uwagę, że jest rzeczą wręcz karygodną urządzać tańce w chwili, gdy świat się pali, gdy ludzie giną z głodu i nędzy, gdy żołnierz krew przelewa na kresach naszej ojczyzny, gdy szpitale rozbrzmiewają jękami rannych i konających, a cmentarze wypełniają się nowymi grobami.

Z Królestwa Polskiego.

Rezygnacya wiceburmistrza w Piotrkowie. — »Dziennik Narodowy« donosi, że pierwszy wiceprezydent miasta Piotrkowa, ks. Józef Bromski, zrezygnował z tej godności »ze względów natury kościelnej«. Mandat członka Rady miejskiej ksiądz Bromski zatrzymał.

Rezygnacya radnego dra Rząda. Jak donoszą pisma warszawskie, dr Antoni Rząd złożył mandat radziecki, ustępując miejsca w warszawskiej Radzie miejskiej zastępcy Adolfowi Peretzowi.

Otwarcie kursów dla urzędników średnich w Łodzi. W dniu 8 b. m. otwarto w Łodzi kursa dla urzędników średnich w obecności przybyłego z Warszawy szefa zarządu cywilnego hr. Lerchenfelda. Mowę inauguracyjną wygłosił starszy radca rządowy Bernewitz. Na język polski przetłomaczył ją kierownik kursów, adwokat Kotliński. Na kursa przyjęto 46 kandydatów.

Z obozu realistów. Ks. prałat Chełmicki, jak donosi »Kuryer Polski«, wystąpił z zarządu stronnictwa polityki realnej w Warszawie.

Zjaz lekarzy legionowych. Z końcem stycznia odbędzie się w Warszawie zjazd lekarzy Legionów polskich.

Wyjazd delegacyi warszawskiej do Berlina. We czwartek wyjechała z Warszawy do Niemiec, głównie do Berlina, delegacya miejska dla zbadania gospodarki miejskiej w większych miastach niemieckich. Delegacya składa się z następujących członków: burmistrza Z. Chmielewskiego, inż. Fr. Lilpopa, K. Życkiego, T. Toeplitza, I. Kernbauma. Towarzyszy jej radca Z. Dziembowski z Poznania. Delegacya w drodze do Berlina zatrzyma się w Poznaniu, a nadto zwiedzi Wrocław, Lipsk, Drezno i Kolonię. Powrót delegacyi, która podzieli między siebie badanie poszczególnych działów gospodarki miejskiej, spodziewany jest w końcu stycznia.

Syrena pozostanie godłem Warszawy. Na ostatniem posiedzeniu magistrat warszawski uchwalił ostatecznie pozostawić godło pieczęci miejskiej bez zmiany. Pieczęć będzie sporządzona dwóch wymiarów: 4 i 3 ctm. średnicy; większa będzie używana do papierów z podpisem prezydenta i jego zastępców, mniejsza przez kancelaryę główną, wydziały i niektóre instytucye. Pieczęć większa nosi w otoku napis: Magistrat m. st. Warszawy, mniejsza ten sam, z podaniem nazwy właściwego wydziału.

Ze świata.

Skład parlamentu austryackiego. W austryackiej Izbie posłów jest 48 wolnych miejsc: mianowicie 4 posłów zginęło na wojnie, 20 zmarło, 2 jest w niewoli, 4 uprowadzili Rosyanie.

Pod względem narodowościowym parlament austryacki liczy 172 posłów niemiecko-mieszczańskich, 42 niemieckich socyalnych demokratów, 96 członków związku czeskiego, 77 członków Koła polskiego wraz z polskimi socyalistami, 31 posłów południowo-słowiańskich, 21 z unii łacińskiej, wreszcie 15 dzikich.

Nowy biskup polski. Ks. Michał Godlewski, prałat archidyecezyi warszawskiej, profesor akademii duchownej w Petersburgu, został zamianowany biskupem-sufraganem dyecezyi lucko-żytomierskiej. Nowy biskup mieszkać będzie nadal w Petersburgu i tymczasowo katedry profesorskiej przy akademii nie opuści. Donoszą o tem pisma warszawskie.

Metropolita Szeptycki znajduje się już w Jarosławiu. Z Rosyi otrzymuje komitet polski zawiadomienie, że metropolita hr. Szeptycki został przewieziony już do Jarosławia, gdzie zamieszkuje obecnie w domu prywatnym. W uzupełnieniu tej wiadomości otrzymuje komitet polski zawiadomienie, że metropolitę Szeptyckiego pomieszczono w osobnym gmachu, strzeżonym przez policyę.

Zaszczetna galerya. Z Madrytu donoszą: Na wystawie sztuki w Santander w Hiszpanii wybuchł pożar, którego ofiarą padło wiele cennych obrazów pędzla Velasqueza, Murilla, van Dycka i Leonarda da Vinci, oraz bogaty zbiór książek.

Karty na cukier we Francyi. Dzienniki szwajcarskie donoszą z Paryża: Senator Herriot zgłosił wniosek, domagający się zaprowadzenia kart na cukier we Francyi. Każda osoba we Francyi ma otrzymać miesięcznie 750 gramów cukru.

Błękitny gaz w Paryżu. Obecnie gazownie w Paryżu dostarczają konsumentom nowej mieszaniny gazu, tak zwanego „błękitnego gazu", w którym jest znaczna ilość gazu wodnego (hydrocarbonu). Ten nowy gaz ma mniejszą siłę użytkową niżeli zwyczajny gaz świetlny, daje bowiem tylko 4272 kalorye od metra sześciennego, gdy gaz zwykły daje 5.000 kaloryj. Ale gaz błękitny jest nietylko gorszy, lecz także niebezpieczniejszy, nie posiada bowiem żadnej woni. Uchodzący gaz błękitny nie zdradza się niczem, skutkiem czego niebezpieczeństwo wybuchu lub zatrucia jest wielkie. Mimo to gazownie paryskie dostarczają tego gazu, którego wyrób zużywa znacznie mniej węgla niż wyrób gazu zwyczajnego.

»Nasza nowa konstytucya«. Pod tym tytułem przynosi londyński dziennik »Nation« następujący dowcip, ilustrujący wpływy w Anglii lorda Northcliffe'a, właściciela całego szeregu dzienników, kierujących opinią angielską:

W klubie pyta się Anglik swojego znajomego:

— Słyszał pan najświeższą wiadomość?

— Nie — brzmi odpowiedź.

— Lord Northcliffe wezwał do siebie naszego króla.

Mianowania w obronie krajowej. Zamianowani zostali: podporucznikami pospolitego ruszenia: Adam Kolitscher i Józef Litawski; asystentami lekarza pospolitego ruszenia: dr Michał Kantorek, dr Henryk Kłuszyński, dr Zygmunt Stobiecki i dr Stanisław Wolczko; podporucznikami pospolitego ruszenia: Michał Margulies i Maksymilian Roth.

Kalendarz krakowski Józefa Czecha. W tych dniach ukazał się na półkach księgarskich popularny krakowski „Kalendarz Józefa Czecha", którego rocznik pierwszy ukazał się w roku 1831, a więc przed 86 laty. Dwa ubiegłe lata wojny spowodowały w rocznikach za r. 1915 i 1916 znaczne zmniejszenie treści i objętości kalendarzy. Obecnie wrócił kalendarz Czecha do dawnych rozmiarów, wydany pod egidą „Tow. miłośników historyi i zabytków Krakowa". Treść znajduje się przeważnie pod znakiem chwili bieżącej. Na wstępie wspomnienie życiorysowe o cesarzu Franciszku Józefie, pióra prof. Kutrzeby i wspomnienie o Henryku Sienkiewiczu, obydwa z portretami, dalej artykuł pt. „Piąty listopada 1916" z opisem obchodu proklamacyi tego aktu w Krakowie. Interesującym rozdziałem z historyi Krakowa jest artykuł dra Bystronia pt. „Pięćdziesięciolecie samorządu Krakowa" (1866—1916), wreszcie artykuł o cesarzu Karolu.

W dziale informacyjnym, który jest podwaliną powodzenia kalendarza Czecha, znajdujemy obok szematyzmu władz krakowskich dokładny wykaz instytucyi założonych na czas wojny, a więc różnych urzędów wojennych i centralnych, a na zakończenie wykaz domów i ulic m. Krakowa według ksiąg hipotecznych zestawiony. Typograficzna strona kalendarza jak zawsze wykwintna.

POWSZECHNE WYKŁADY UNIWERSYTECKIE W KRAKOWIE, UL. ŚW. ANNY L. 6, I PIĘTRO.

(Godzina 7 wieczorem).

Niedziela, dnia 14 b. m.: Prof. uniw. Jagiell. dr Ludomił Sawicki: »Warunki bytu i rozsiedlenie człowieka« (z obrazami świetlnymi).

Środa, dnia 17 b. m.: Prof. uniw. Jagiell. dr L. Sawicki: »Rasy ludzkie« (z obrazami świetlnymi).

Piątek, dnia 19 b. m.: Doc. uniw. Jagiell. dr Zdzisław Jachimecki: »Stosunek muzyki polskiej do muzyki narodów Zachodu«.

Program na prowincyę.

Niedziela, dnia 14 b. m.:

Mielec. Prof. dr Fr. Gawełek: »Słowiańe przedhistoryczni, ich obyczaje, religia, kultura i urządzenia społeczne«.

Rzeszów. Asystent uniw. Jagiell. K. Simm: »Zwierzęta świecące« (z obrazami świetlnymi).

Nowy Targ. Prof. Wincenty Ogrodziński: »Powieści Sienkiewicza na tle starożytności«.

Tarnów. Prof. uniw. Jagiell. dr W. Sobieski: »Kościuszko w Ameryce«.

Bochnia. Prof. uniw. Jagiell. dr M. Siedlecki: »Opieka nad potomstwem u zwierząt« (z obr. świetlnymi).

Chrzanów. Doc. uniw. Jagiell. dr M. Szyjkowski: »Swoistość literatury polskiej i jej stosunek do literatur Zachodu«.

Biała. Prof. Adolf Kargol: »Szlachta mazowiecka w dziejach Polski«.

Repertoar teatru miejskiego w Krakowie im. Juliusza Słowackiego.

W piątek, dnia 12 b. m.: »Pomysł panny Franciszki«, komedya P. Gavault'a.

W sobotę, dnia 13 b. m. (Nowość): »Pod blask słoneczny«, komedya Józefa Wiśniowskiego.

Repertoar miejskiego teatru ludowego.

W piątek, dnia 12 b. m.: »Wesoły astronom« operetka Fr. Lehara.

W sobotę, dnia 13 b. m. po południu o godzinie 3: »Kiliński«, sztuka historyczna M. Bałuckiego.

wieczorem: »Wesoły astronom«, operetka Fr. Lehara.

W niedzielę, dnia 14 b. m. po południu o godzinie 3½: »Kopciuszek«; wieczorem: »Dzierżawca z Olesiowa«, komedya Z. Przybylskiego (po raz pierwszy).

SKŁADKI

złożyli w Administracyi „Nowej Reformy":

Na Fundusz wdów i sierot po legionistach: Wiktorowie Bętkowscy i Kaz. Dudrewiczowie 6 K zamiast życzeń świątecznych; Józef Wilusz 5 K zamiast życzeń noworocznych; Michał Dobek 45 K 30 h jako połowę czystego dochodu z wieczorku listopadowego, urządzonego staraniem grona naucz. w Męcinie; Sykta 5 K; Marya Ruszkiewicz 4 K jako część nieprzyjętej naiężytości za furmankę; Anna Kadorowa i Helena Wiśniowska 6 K zamiast kwiatów na grób ś. p. Maryi Chodackiej; Wincenty Sokołowski 2 K.

Na Legiony: Helena Rosnerowa 8 K zebranych na dziecięcem przedstawieniu w Wadowicach.

Na Zach. Gal. Tow. ochrony dzieci i młodzieży: Urząd podatkowy w Bieczu 10 K.

Na Złotki polskie im. Sienkiewicza: Bronisław i Olga Górkowie 20 K.

Na Komitet opieki nad byłymi legionistami: Marya Muryczkówna 11 K 40 h od dzieci szkol. i A. Kulkówny w Woli Zarczyckiej (dla inwalidów); Z. Blocka 10 K 60 h od dzieci szkol. w Stanisławie Górnym (dla inwalidów); tren bagażowy 43 dyw. piechoty 5 K (dla inwalidów).

Na Gwiazdkę dla chorych żołnierzy i legionistów w szpitalach krakowskich: Dr Stan. Sozański 5 K.

Na Gwiazdkę dla legionistów: Piotr Dutkowski 10 K od uczniów kl. IV B w Borysławiu; naucz. Michał Kwaśnicki 4 K 60 h od dzieci szkol. w Borku Wielkim.

Na Dom polski w Mor. Ostrawie: Józef Swaryczewski 10 K; chorzy legioniści w rezerw. szpitalu Czerwonego Krzyża w Piotrkowie 6 K.

Dla głodnych dzieci w Warszawie: Dr Stan. Sozański 5 K.

Dla córki powstańca z 31 roku: Sierżant Alfred Knapik 10 K.

Dział ekonomiczny.

* **Z krajowej komisyi dla włości rentowych.** — W dniu 14 grudnia ubiegłego roku odbyło się pierwsze od czerwca 1914 roku posiedzenie Komisyi dla włości rentowych we Lwowie, pod przewodnictwem marszałka krajowego Niezabitowskiego. — Obecni byli prawie wszyscy członkowie lub też ich zastępcy.

Na porządku dziennym były wnioski biura w sprawach: a) realności, wystawionych na licytacyę; b) spłaty zaległych rat; c) zaciąganie pożyczek w galicyjskim wojennym Zakładzie kredytowym; d) procentów zwłoki i ewentualnego zwolnienia od płacenia tychże; e) uiszczenie premii asekuracyjnej od budynków i wynagrodzenia asekuracyjnego za zgorzałe budynki; f) zaintabulowanych, a nie zrealizowanych pożyczek rentowych; g) spłaty pożyczek rentowych z nadzwyczajnych względów.

Wnioski te uchwalono.

* **Koncentracya przedsiębiorstw górniczych w rewirze ostrawsko-karwińskim.** Od kilku lat istnieje dążność skupienia kopalń w rewirze ostrawsko-karwińskim, ile możności w jednych rękach. Dalszym krokiem na tej drodze ma być zakupno kopalń hr. Larischa przez austryackie Towarzystwo górniczo-hutnicze. Pojawiła się bowiem wiadomość, że sprzedaż kopalń tych ma być już rzeczą dokonaną. Ten sam los ma spotkać kopalnie hr. Wilczka i kolei północnej. W niedalekiej więc przyszłości nastąpi koncentracya kopalń rewiru karwińsko-ostrawskiego w jedno wielkie, potężne przedsiębiorstwo, którem będzie prawdopodobnie austr. Towarzystwo górniczo-hutnicze.

Wartości szacunkowe efektów z końcem grudnia 1916. C. k. Biuro korespondencyjne donosi: Listy wartości szacunkowych efektów, dopuszczanych swego czasu do sprzedaży na giełdach austryackich, mająca być wydaną przez wiedeńską giełdę w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30 grudnia 1916 roku, jest już na ukończeniu i przypuszczalnie będzie wydane po 12 stycznia b. r.

Listy te można zamawiać i nabywać wyłącznie w administracyi urzędowego dziennika kursów giełdy wiedeńskiej, Wiedeń, I., Boersegasse 11 (gmach giełdy). Cena wraz z przesyłką 50 hal. za egzemplarz za poprzedniem nadesłaniem należytości. Zamówienia na giełdzie nie będą przez nią załatwiane. Całkowity i częściowy przedruk oraz podawanie w publicznych pismach jest wzbronione.

Bezpłatne przesyłki do poprzednich zbonentów urzędowego dziennika kursów nie będą rozsyłane.

* **Ograniczenie sprzedaży bawełny, oraz tkanin i wyrobów bawełnianych.** Rozporządzeniem ministeryalnem z 28 grudnia z. r. rozszerzono ograniczenie sprzedaży bawełny, oraz tkanin i wyrobów bawełnianych, zgłoszone na mocy rozporządzenia z 13 kwietnia 1916, które obejmowało bawełnę, odpadki bawełniane, odpadki przędzy bawełnianej, bawełnę sztuczną, przędzę surową aż do nr. 50 włącznie, oraz nici, materyały surowe i konfekcyę z tychże, dalej materyały na mundury, płaszcze, chałaty i namioty. Artykuły te wolno oferować jedynie Zarządowi wojskowemu względnie Centrali bawełnianej w Wiedniu. Po myśli nowego rozporządzenia należy zaliczyć do tych artykułów także odpadki waty, bawełnę do czyszczenia, wełnę składową (Lagerwolle), oraz wszelkiego rodzaju bawełnę i nici, nadto materyały surowe i konfekcyę z tychże. Przędza bawełniana zawierająca do 30% domieszki innych surowców, uchodzi za przędzę bawełnianą. Sprzedaż detaliczna nici do szycia, szydełkowania i robót na drutach nie ulega ograniczeniu.

* **Ruch pakietowy z Belgią.** Dyrekcya poczt i telegrafów donosi: Z dniem 1 stycznia 1917 otwarty został na nowo ruch pakietowy między Austryą a Belgią. Warunki jego są w głównych zarysach następujące: Najwyższa dopuszczalna waga pakietu wynosi 5 kg., a opłata za transport (którą musi uiścić nadawca) 1 K 65 h. Do każdego pakietu dołączyć należy jeden adres przesyłkowy i dwie deklaracye cłowe, wystawione w języku niemieckim albo francuskim. Korespondencya prywatna na odcinku adresu przesyłkowego jest wzbroniona. Pakiety nie mogą zawierać przedmiotów, których wprowadzanie do Belgii jest zabronione, jest zaś rzeczą nadawcy wywiedzieć się o odnośnych zakazach. Jeżeli nadawca wyśle w pakiecie zabronione przedmioty, nie postarawszy się o pozwolenie na ich wprowadzenie do Belgii, te pakiet będzie na jego koszt zwrócony na miejsce nadania, bez zawiadomienia o niedoręczalności. Jeżeli otrzyma także zezwolenie, to powinien je dołączyć, a równocześnie, celem uniknięcia trudności w razie zaginięcia zaznaczyć i na pakiecie samym i na adresie przesyłkowym fakt jego dołączenia, n. p. w formie „Mit Einfuhrbewilligung". Listów i wogóle jakichkolwiek zawiadomień prywatnych nie wolno dołączać do pakietów. Pakiety nie są dopuszczone do wszystkich bez wyjątku, lecz tylko do niektórych miejscowości belgijskich. Spisy tych miejscowości posiadają urzędy pocztowe i będą na żądanie informować strony.

Wiadomości naukowe, literackie i artystyczne.

— Mieczysław Schreiber i dr. E. Piasecki: „Harce młodzieży polskiej". Na podstawie dzieła Gen. Baden-Powella pt. „Scouting for boys" — wyd. 2. Lwów 1917. Nakładem Książnicy polskiej T. N. S. W. Cena K 2·80. — Wydanie pierwsze tej książki wyczerpało się bardzo szybko. Obecnie ukazało się na półkach księgarskich wydanie drugie.

— »Polnische Blätter«. Nr 44 z grudnia zawiera następujące artykuły: »Der Werdegang des neuen Polens«. Prof. Dr A. Brückner: »Die Vorgänger der Legionen«. Sienkiewicz: »Bismarck u. Theodor Fontane«. — Stimmen deutscher Politiker. — Varsoviensis: »Wie ein Staat gemacht wird«. — Eugen Löwinger: »Charlottenburg Königreich Polen«. — Zollfragen. — Pressestimmen. — Notizen. — Redaktorem »Polnische Blätter« jest p. Wilhelm Feldman, zamieszkały obecnie w Berlinie.

Nota Austro-Węgier do państw neutralnych.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 stycznia.

Minister spraw zagranicznych, hr. Czernin, wystosował wczoraj do tutejszych przedstawicieli Stanów Zjednoczonych i mocarstw neutralnych europejskich jako też do Stolicy Apostolskiej notę, w której przedstawił zapatrywania c. i k. rządu na sytuacyę, wytworzoną wskutek odrzucenia propozycyi pokojowej przez przeciwników. Nota ta brzmi:

C. i k. rząd miał zaszczyt otrzymać w dniu 5 bm. przez łaskawe pośrednictwo rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki odpowiedź państw, znajdujących się z nim na stopie wojennej, na notę swoją z dnia 12 grudnia z. r., którą on, podobnie jak sprzymierzone z nim mocarstwa, oświadczył gotowość nawiązania rokowań pokojowych.

W porozumieniu z rządami mocarstw sprzymierzonych, c. k. rząd nie omieszkał odpowiedzi rządów nieprzyjacielskich szczegółowo rozważyć, i dowiedł do następującego wyniku:

Rządy nieprzyjacielskie pod pozorem, że propozycyu czterech sprzymierzonych mocarstw jest nieszczerą i nic nie znaczącą, odrzucają a priori możliwość tej propozycyi. Formą, w której to oświadczenie uczyniły, uniemożliwiają one wystosowanie do nich odpowiedzi wprost. C. i k. rząd przywiązuje jednakże wagę do tego, by rządom mocarstw neutralnych wydrzeć swoje zapatrywanie.

Odpowiedź rządów nieprzyjacielskich omija rozważanie możności ukończenia wojny, i ogranicza się do ponownego omawiania zajść, które doprowadziły do wojny, do omawiania rzekomej siły ich sytuacyi wojennej i rzekomych pobudek propozycyi pokojowej.

C. i k. rząd nie chce tym razem wdawać się w ponowną wymianę słów o historyi, poprzedzającej wojnę. Według jego zapatrywania, przede wszystkiem obiektywnie i objektywnie myślącej ludzkości wykazał on już dostatecznie i bezspornie, po której stronie istotnie leży win wywołania wojny.

Co się tyczy w szczególności ultimatum austro-węgierskiego, wystosowanego do Serbii, to znamienia w listach, poprzedzających ten krok, dały dostatecznie dowody swojej niesłuszności wobec coraz bardziej wyjaśniających się nieprzejrzanych i zacierających sumienie machinacyi Serbii, aż do chwili, kiedy w końcu niesłychany czyn morderczy, popełniony w Sarajewie, uniemożliwił wszelką dalszą łagodność.

Także rozgraniczenie o tem, po której stronie sytuacya wojskowa jest silniejsza, wydaje się zbytecznem, i może być spokojnie poddane pod sąd całej publiczności. Zresztą porównanie celów wojennych obu grup zawarte już rozstrzygnięcie tej kwestyi. Podczas bowiem, gdy Austro-Węgry i ich sprzymierzeńcy wojnę tę podjęły od początku nie w celu zdobyczy terytoryalnych, lecz jako walkę obronną, sprawa ta co prędzej nieprzyjacielskich przedstawia się wprost odmiennie. By tylko wyliczyć niektóre jeh cele wojenne, służą one do odtrącenia i złamania ostrza przemocy austro-węgierskiej, do oderwania Albanyi i Ukrainy, jednoż do rozbicia Turcyi i zniszczenia Bułgaryi.

Cztery sprzymierzone mocarstwa mogą już obecnie uważać, że swoje czysto obronne cele wojskowe osiągnęły, natomiast przeciwnicy coraz bardziej oddalają się od urzeczywistnienia swoich planów.

Jeżeli w końcu rządy nieprzyjacielskie zarzuty propozycyę ustanowienia mocarstw sprzymierzonych manowrem militarnym i charakteryzują ją jako niemożliwą i nic nie znaczącą, to przed rozpoczęciem rokowań pokojowych, jak długo nasze warunki pokojowe nie są znane, jestto tylko całkiem samowolne twierdzenie, twierdzenie subjektywne, bez możności dowodu.

C. i k. rząd i rządy sprzymierzonych z nim mocarstw postawiły swą propozycyę w sprawie rozpoczęcia rokowań pokojowych o ważkości, szczerości i jednomyślności, gdyż zamiary być przygotowane na możliwość, że ich całkiem wyraźnie sformułowany wniosek co do godzania swoich warunków pokojowych przy rozpoczęciu rokowań zostanie przyjęty. Przeciwnicy natomiast nie stawiają ze swej strony żadnej kontrapropozycyi i odmawiają poznania treści propozycyi czterech mocarstw sprzymierzonych. Jeżeli przeciwnicy naszego przeciwnika dostrzegają się przywrócenia zamkniętych praw i swobód, uznania zasady narodowościowej i zwłaszcza egzystencyi małych państw, to wystarczy wskazać na tragiczny los narodu ormiańskiego i libańskiego, na zniszczenie wolności i niezawisłości rzeczypospolitej burskiej, na ujarzmienie Afryki południowej przez Anglię, Francyę i Włochy, a w końcu na bezprzykładne w dziejach pogwałcenie Grecyi.

C. i k. rząd stwierdza, że on i rządy sprzymierzonych z nim mocarstw oświadczyły gotowość zakończenia wojny przez wzajemną wymianę zdań z rządami nieprzyjacielskimi i że wyłącznie od decyzyi przeciwników zawisło, czy pokój ma być zawarty czy nie. W obliczu Boga i ludzkości odrzucają on wszelką odpowiedzialność za dalszy ciąg wojny.

Austro-Węgry i sprzymierzone z nimi mocarstwa prowadzić będą jednak walkę dalej, czerpiąc nadzieję i otuchę w swojem dobrem prawie, aż wywalczony będzie pokój, który pozwoli ich własnym ludom byt, honor i wolność rozwoju i umożliwi wszystkim państwom europejskim w pełnem równouprawnieniu współną pracę nad rozwiązaniem wielkich zadań kulturalnych.

C. i k. rząd ma zaszczyt odwołać się do łaskawego pośrednictwa Waszoj ..... z prośbą, by powyższe przedstawienie rzeczy zechciał podać do wiadomości ..... rządu.

Nota Niemiec.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 12 stycznia.

Biuro Wolffa donosi:

Tutejszym zastępcom państw neutralnych wręczono dziś notę, która rządom neutralnym przedstawia zapatrywanie rządu niemieckiego na sytuacyę, wytworzoną wskutek odmownej odpowiedzi przeciwników na notę z 12 grudnia z. r.

Posłuchania u cesarza.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 stycznia.

Cesarz przyjął wczoraj na posłuchaniach prywatnych między innemi marszałka polnego ces. król. Fryderyka, byłego ministra spraw zagranicznych hr. Gołuchowskiego, przedstawiciela c. i k. ministerstwa spraw zagranicznych w c. k. generał-gubernii lubelskiej pułk. hr. Hoenninga, ministra oświaty bar. Hussarka.

Delegacya prasy u cesarza Karola.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 stycznia.

Podczas onegdajszej audyencyi, prezydyum związku dziennikarzy »Concordia«, w odpowiedzi na przemowę hołdowniczą prezydenta dra Ehrlicha, wyraził cesarz najserdeczniejszą podziękę za wiernopoddańskie uczucia i podejmowaną wśród tak ciężkich stosunków działalność reprezentowanych w »Concordia« kół zawodowych. Wreszcie wyraził cesarz nadzieję, że prasa będzie zawsze miała przed oczyma, iż patryotyzm jest pierwszym obowiązkiem wszystkich obywateli państwa. Patryotyczne prasa może być zawsze pewną jego ojcowskiej ochrony.

Minister Hoefer o kierunku prac Urzędu żywnościowego.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 stycznia.

Przy objęciu urzędowania minister Hoefer wystosował do ciała urzędniczego nowe, w której między innemi zaznaczył:

W czasie wojny nie znamy żadnej polityki, żadnej różnicy stanów, znamy tylko ludzi. Jeżeli mamy czynić jaką różnicę, to chyba tę, żeby tym, którym szczęście nie sprzyjało w czasie wojny okazywać specyalną opiekę i starać się o umożliwianie im znoszenia cierpień i ofiar wojennych. W tym duchu oczekuję współpracownictwa wszystkich urzędników.

Bułgarski minister Petkow o pokoju.

»Politische Korr.« ogłasza następujące uwagi bułgarskiego ministra rolnictwa Dobri Petkowa, przywódcy partyi Stambułowistów, na temat pokoju:

Nie dziwimy się wcale, że czwórporozumienie odpowiedziało odmownie na propozycyę pokojową czwórsojuszu: nie była to właściwie odpowiedź, lecz było wypracowanie stylistyczne. Skutki takiego lekkomyślnego traktowania tej tak ważnej sprawy spadną wyłącznie na czwórporozumienie. Rozgromieliśmy małe państwa, które ententa, w przeczuciu swej słabości, przywołała na pomoc; dziś nie ma koalicya mikrego, kiedy mogła przywołać na pomoc, będziemy tedy mogli zwrócić się ze wszystkich sił przeciw niej. Nikt w Bułgaryi nie wątpi, że ostatnia faza wojny wypadnie dla nas pomyślnie. Pragnęliśmy szczerze pokoju i spodziewaliśmy się, że propozycya nasza będzie przyjęta. Czujemy się jednak na siłach do dalszego prowadzenia wojny, aż wrogowie nasi przyznają swoją bezsilność i zawrą pokój.

Co do Grecyi, mogę tylko tyle powiedzieć, że obecne jej stanowisko jest niekorzystne dla jej przyszłości i że od postanowień obecnych władców Grecyi zależy przyszłość tego państwa.

Zachwianie stanowiska Lloyd George'a.

Berlin, 12 stycznia.

Wedle tutejszych doniesień, stanowisko premiera angielskiego, Lloyd George'a, uważają za zachwiane. Wiele czynników politycznych angielskich wyraża niezadowolenie z powodu stanowiska Lloyd George'a wobec akcyi Wilsona.

Strzenie wśród robotnik angielskich.

(Tel. własny »Nowej Reformy«.)

Haga, 12 stycznia.

Jak donosi prasa angielska, panuje pośród robotnic angielskich, pracujących w fabrykach amunicyi, wielkie wrzenie z powodu, że rząd nie dotrzymuje przyrzeczeń co do wysokości płac.

Oficyalne wiadomości z placu boju.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 12 stycznia.

Biuro Wolffa 11-go wieczorem:

Odparto częściowe angielskie ataki pod Serre i Beaumont. Nad Dźwiną i Putną nie było wydarzeń.

Komunikat bułgarski.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Sofia, 12 stycznia.

(Ag. tel. bułg.) Bułgarski sztab generalny donosi z dnia 10 bm.:

Front macedoński: Na północ Seresu wtargnęły w kilku miejscach nasze patrole do nieprzyjacielskich pozycyj i po udałem przedsięwzięciu przyprowadziły jeńców i jeden karabin maszynowy. W okolicy Doiranu zmuszono nieprzyjacielski samolot do wylądowania. Lotników, dwu Serbów, wzięto do niewoli.

Rumuński front. Nie było żadnego ważniejszego wydarzenia.

Komunikat turecki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Konstantynopol, 12 stycznia.

(Ag. tel. Milli). Z głównej kwatery ogłaszają z dnia 10 bm.: Na prawem skrzydle frontu kaukazkiego wykonały nasze patrole wywiadowcze udały napad na nieprzyjacielskie pozycye.

W Hedżas odznaczyliśmy powstańców z Deneadie, przyczem zadaliśmy im znaczne szkody. Na innych frontach nie wydarzyło się nic ważnego

Z frontu macedońskiego.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Zurych, 12 stycznia.

»Tagesanzeiger« donosi:

Wedle dzienników medyolańskich, **ożywiła się na froncie macedońskim akcya wojsk koalicyi.** W myśl powziętych w Rzymie postanowień ma to być zamaskowaniem **zamierzonego odwrotu do Salonik.**

Wojna na morze.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Paryż, 12 stycznia.

»Temps« podaje, że parowiec hiszpański »Pelay« został zatopiony. Do Tulonu przybyło pierwszych dwudziestu marynarzy, wyratowanych z zatopionego okrętu liniowego »Gaulois«.

Londyn, 12 stycznia.

Angielski parowiec »Andoni« został zatopiony.

Londyn, 12 stycznia.

Angielskie parowce »Baynesk« i »Lynfield« zostały zatopione.

Londyn, 12 stycznia.

Biuro Reutera donosi: Okręt bojowy „Cornwallis" zatopiony został 9 stycznia na morzu Śródziemnem przez nieprzyjacielską łódź podwodną. Kapitan i wszyscy oficerowie uratowani, 13 ludzi brak; zdaje się, że zginęli wskutek eksplozyi. (Okręt „Cornwallis" wybudowany w roku 1911 **miał pojemność 14.200 tonn).**

Śmierć Schwarzkoppena.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Berlin, 12 stycznia.

Dzienniki ententyjskie donoszą, że umarł generał Schwarzkoppen, który podczas sprawy Dreyfusa był niemieckim „attaché" wojskowym w Paryżu.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości c. k. Biura koresp.

z dnia 12 stycznia.

Mianowanie i odznaczenie.

Wiedeń. „Wiener Ztg." ogłasza: Cesarz zamianował radcę górniczego Józefa Fryta radcą dworu w stanie personalnym zarządu salin Galicyi.

Cesarz nadał srebrny krzyż zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności przydzielonemu do komendy obwodowej w Miechowie leśnikowi Karolowi Duffekowi w uznaniu doskonałych usług przed nieprzyjacielem.

Nowy most na Newie.

Petersburg. Poświęcono tu wczoraj nowy most na Newie w centrum miasta. Most ma długości 280 metrów, szerokości 24 metrów. Przy otwarciu środkowego łuku mogą wszystkie okręty wjeżdżać popod most.

Wezbranie Sekwany.

Berno. Według doniesień dzienników paryskich Sekwana i jej dopływy wezbrały. Żegluga na Sekwanie wstrzymana.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

†

TOMASZ WRÓBEL

obywatel m. Krakowa,
uczestnik powstania z roku 1863

urodzony w roku 1840, po długiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 11 stycznia 1917 r.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby L. 6 przy ulicy Rajskiej na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi w sobotę dnia 13 b. m. o godzinie 3 po południu.

Na ten smutny obrzęd stroskana żona wraz z dziećmi i wnukami zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Nabożeństwo żałobne
odbędzie się w poniedziałek dnia 15 b. m. o godzinie 9½ rano w kościele parafialnym św. Szczepana.

Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

Zakład pogrzebowy »Concordia« Jana Wolnego w Krakowie.

†

JAN KUKUCZ

profesor gimnazyum św. Anny

przeżywszy lat 46, po długiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 11 stycznia 1917 roku.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy na cmentarzu na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi w niedzielę dnia 14 b. m. o godzinie 3 po południu.

Na ten smutny obrzęd stroskane dzieci zapraszają Krewnych, Przyjaciół, Kolegów Zmarłego i Znajomych.

Osobne zawiadomienia nie będą rozsyłane.

Zakład pogrzebowy »Concordia« Jana Wolnego w Krakowie.

†

Julia z Kwiatkowskich Wiśniowska

wdowa po c. k. poborcy podatkowym

przeżywszy lat 81, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Panu dnia 6 stycznia 1917 r.

Wyprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu krakowskim nastąpiło 9 stycznia 1917 roku.

†

Za spokój duszy
ś. p.
Franciszka Palecznego
poległego na polu walki

jako w pierwszą rocznicę śmierci odbędzie się w sobotę dnia 13 stycznia 1917 roku o godzinie 9 rano w kościele OO. Reformatów

Nabożeństwo żałobne
na które pozostała wdowa zaprasza Krewnych, Kolegów i pobożną Publiczność.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy Mężowi i Ojcu naszemu
ś. p.
Janowi Goettlowi
oddali ostatnią posługę, najszczersze podziękowanie składa

578 Rodzina.

Podziękowanie.

J. Wielmożnemu Panu
Dr. Antoniemu Jakszcwi
w Zakopanem

za umiejętne, pełne poświęcenia, zupełnie bezinteresowne przeprowadzenie długotrwałej, nader trudnej kuracyi po ciężkiej operacyi i uratowanie nam naszego jedynego syna składamy na tej drodze jak najserdeczniejsze podziękowanie.

Drewie Antoniewie Szarkowscy.

575

Guwerner młoda, inteligentna, poszukuje posady na wiejskiej lub oficyalistki w majątku ziemskim. Kwalifikacye wystarczające. Świadectwa dobre. Zgłoszenia dla „P. K. Nr 256" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 546 1 3

Skrzypek

z pianistką poleca się do grania na wszelkich zabawach tanecznych. — Kordasiewicz, Kraków, św. Łazarza l. 9, I p. (przez Kołłątaja). 545

Kasyerka

rutynowana, Niemka, zdolna, przyjmie posadę półdniową. Zgłoszenia pod „Cassiera" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 550

Inteligentna panna

(izr.), poszukuje posady na wyjazd, jako bona i nauczycielka do dzieci z klas pospolitych. Zgłoszenia list. pod „Sigma" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 556 1 3

Pianez i ubranie

oficerskie, mało używane, za K 200 do sprzedania. Ul. św. Anny 5. 559 1 3

Mapę 17

świeżo wydaną po 1 K wysyła Księgarnia Polska, Kraków, Sławkowska 3. Tamże wielki wybór nowości nutowych i map. 557 1 3

W Zakopanem

przyjmie zajęcie biurowe półdniowe zdolny buchalter i korespondent niemiecki (izr.). — Zgłoszenia pod **Zdolny** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 544

Wózek

nowy, na resorach, wóz legarowy na resorach i szorek zaraz do sprzedania Zwierzyniec, ul. Kościuszki 109 (oficyna, dom za pocztą). 547 1 3

Panów pełnosprawnych

1892—1898, posiadających odpowiednie warunki, mogę w przeciągu miesiąca przygotować do egzaminu uzupełniającego na c. k. jednoroczn. ochot. Zgłoszenia pod „Kadet" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 551 1 3

Do sprzedania

białej rozpłodowy, rasy fryzyjskiej, półtoraroczny, czarno-sroraty, po rodzicach wysokiej krwi. Zgłoszenia: Zarząd dóbr Bidziedza, p. Katowice, stacya: Jasło. 564 1 3

Gobelin

prywatna, ul. Karmelicka 45, II p. **na prawo.** 159 10 20

Poszukuje się

służącego, młodego, wolnego od wojska, uczciwego, z dobremi poleceniami, oraz **praktykanta** z dobrego domu. Zgłoszenia między godz. 12 a 1 w południe lub 5 a 6 po południu przyjmuje Bazar krajowy, Kraków, Rynek główny l. 33 236 6 10

Pianistka

udziela lekcyj gry na fortepianie. Wiadomość: ul. Krenerowska l. 10, parter na prawo. 110 3 0

Nauczycielka

z ukończoną Akademią w Wiedniu i dłuższą praktyką poszukuje posady nauczycielki kroju i szycia przy pensyonarskiej lub innej szkole. Adres: Dr. M., Bazar ludowy, Czechowice, Śląsk. 453 2 2

Na lokatorkę

w Krakowie do ulokowania 30.000 K, 20.000 K, 20.000 K, 16.000 K, 14.000 K, 10.000 K, 2.000 K, 2.000 K.

Do sprzedania

kilka domów z komfortem. — Wiadomość w kancelaryi Dra Kunzla Karmelicka 15. 268 3 3

Sprzedam

ogiera do rozpłodu. Bardzo dobrego do ciężarów, gruby, ładnej budowy, całkiem zdrowego, kasztana, 5-ego roku, 168 cm wysokiego. Zgłoszenia pod W. M. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 204 13 15

Pianistka

udziela lekcyj gry na fortepianie. Wiadomość: ul. Krenerowska l. 10, parter na prawo. 110 3 0

Nauczycielka

z ukończoną Akademią w Wiedniu i dłuższą praktyką poszukuje posady nauczycielki kroju i szycia przy pensyonarskiej lub innej szkole. Adres: Dr. M., Bazar ludowy, Czechowice, Śląsk. 453 2 2

Kapustę morawską

Znaną z dobroci

poleca

Wojciech Ciszowski

Kraków, Mały Rynek.

462 2 0

Bengalski

proszek bezdymny dla przedstawień scenicznych, jasełek i t. p. poleca skład ogni sztucznych **M. Fismacha, Kraków, ul. Karmelicka 15.** 509 3 18

Udziela się

lekcyj gry na fortepianie. Łatwa metoda dla starszych. Ul. Długa l. 59, II piętro, oficyny, drzwi 7 (między godziną 4 a 5). 550 3 3

Obrazy

pierwszorzędnych malarzy polskich do sprzedania. Sławkowska 30, I p. Oglądać można od godz. 11—1 i od 3—5. 369 6 15

Do sprzedania

ubranie frakowe, Ul. Mikołajska 4, Górka. 382 2 4

Uczenka II klasy

Akademii handlowej w Krakowie, może udzielać korepetycyi. Zgłoszenia pod „Celująca 21" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 487 3 3

Buchalterka

pisząca na maszynie, poszukuje odpowiedniej posady zaraz. Zgłoszenia pod „Buchalterka" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 488 3 2

Udzielam lekcyj

literatury i konwers. jęz. niemieckiego. Ul. Straszewskiego 25, oficyna, III p., drzwi 7. 465

Nowe zajęcie

jakiekolwiek przyjmie starszy akademik, inwalida. Uczy stenografii polsk. i niem. Obejmie administrację kamienicy. Zgłoszenia pod gm przyjmuje Administr. „N. Reformy". 470 3 7

Znaleziona portmonetka!

z zawartością przeszło 200 kor., pozostawionej w toalecie damskiej w Englandzie zechce się zgłosić u Juliusza Błażowskiego, Kraków, Rynek gł. 34, oficyna, II piętro. — Oprócz ustawowego znaleźnego osobno wynagrodzenie. 471 3 5

Starszy magister farmacyi

poszukuje w Krakowie posady lub zarządu, przyjmie krótkotrwałe zastępstwa na prowincyi. Zgłoszenia pod „Unitas" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 475 3 3

Nowość!

Syrop w zupełności zastępujący syrop ziemniaczany przy wyrobie karmelków, fabrykacyi sodów i tem podobnych rzeczy, przytem znacznie tańszy od ziemniaczanego. Bliższych informacyj udzielam listownie lub osobiście w odpowiedzi na złożone listownie oferty pod „Syrop", Kraków, główna poczta, za okazaniem kwitu inseratowego. 443 2 2

Do wynajęcia

2—3 pokoje frontowe, eleganckie umeblowane, kuchnia z urządzeniem, strych i piwnica, przy ul. Karmelickiej, blizko plant. Zgłoszenia pod **Z. C.** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 300 3 3

2 pokoje

przedp., kuch., łazienka umeb., z całym komfortem, przy plantach, do wynajęcia zaraz. Biuro mieszkań, J. Rapaki, Szewska 5 429 2 2

Pracownia się

buchaltera lub buchalterki (wyzn. Mojżeszowego) dla drzewnego interesu w Krakowie. Kandydaci względnie kandydatki, posiadające kilkoletnią praktykę, obeznani dokładnie z podwójną buchalteryą, zestawieniem bilansów, zechcą przesłać odpisy świadectw oraz podanie warunków do Admin. „N. Reformy" pod „W. W. Nr 364". Korespondowanie w języku polskim i niemieckim i ewentualnie pisanie na maszynie, bezwarunkowo pożądane. 364 3 3

Robotnik-niemowlę

szuka zajęcia. Zgłoszenia list przyjmuje Administracya „N Reformy" pod **„Praca".** 115 3 0

Od 1 korony

Sukienki dla dzieci

od 4 koron

Sukienki damskie

przyjmuje się do roboty:

Ulica Karmelicka 7, II. piętro

kamienica w podwórzu. 115 3 0

Ważne

dla tych, którzy mają krewnych w Ameryce!

Kto chce od krewnych w Ameryce otrzymać przesyłkę pieniężną, — niech w języku niemieckim napisze zwykły list, który może zawierać tylko wiadomości, dotyczące stosunków rodzinnych, a nic takiego, co się odnosi do polityki lub spraw wojennych. Adres krewnego w Ameryce trzeba napisać na kopercie i list ten włożyć do drugiej koperty. Na niej podać swoje nazwisko i dokładny swój adres i wysłać to pod takim adresem: Henry C. Zaro, per Adresse Zentral-Sparkasse der Gemeinde Wien, Wien I., Wipplingerstr. 8. Nie przyjmuje się listów nieopłaconych lub opłaconych nienależycie. 149 30 40

Rutynowany pomocnik

pocztowo-telegraficzny poszukuje posady. Zgłoszenia: Urząd pocztowy, Żegiestów. 560 1 3

Zakupię każdą ilość

LUBINU

Oferty z próbkami nadsyłać pod adresem: B. Ciołkosz, Skawina. 569 1 5

Panna inteligentna

mająca półroczną praktykę w cukrowni i z ogniem świadectwem, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia listowne pod Z. M. Myślenice, Dolna Wieś, Nr 6 556 1 2

Futro męskie i palto

w dobrym stanie, tanio do sprzedania. Wiadomość: Ul. Powiśle 7, oficyna, I p., 2-gie drzwi. 571

Przyjmę zaraz

2 chłopców do praktyki. Pierwszeństwo mają, którzy już byli w handlu. M. Kara, handel korzenny i wiń, Kraków, ul. Karmelicka 42. 565 1 3

W pensyonacie

poszukuję amerykanina z dobrym wikiem. Pokój mały, ale jasny, czysty i spokojny. Zgłoszenia pisemne z dokładnem podaniem warunków przyjmuje Admin. „N. Reformy", dla „Lwowianina". 542

Niemka

frölanka, w wieku do 25 lat, z dobremi poleceniami, poszukiwana do 2-ga dzieci 5 i 8 letnich. Zajęcie od 8½ do 5-tej za zapłatę i utrzymaniem. Wiadomość: Ul. Kołetek 8, front, II piętro, od godz. 1—2-giej. 553 1 2

Szukam zaraz

pokoju do wschodu, umeblowanego, na I piętrze, z elektryką, opałem i usługą, tylko u inteligentnej rodziny. Reflektuję na zdrowy wiek. Zgłoszenia z dokładnem podaniem ceny pod „Spokój" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 548

Wirtuoz miedzi

i czystej siarki poszukuje się do kupna. — Zgłoszenia z próbkami: Bonetti, Pola, via Abbazia 1. 577 1 8

W Zakopanem

pokój słoneczny na jedną lub dwie osoby, z całem utrzymaniem do wynajęcia od 15 stycznia. Bliższych wiadomości udzieli listownie: Bo walczakowa, poste rest. Zakopane. 487 3 3

Niniejszem mam zaszczyt donieść P. T. miłośnikom pamiątek wojennych, że otrzymałem większy transport obrazów wojennych roku 1914—1917 „Błogosławieństwo domu" bardzo piękne jedwabiem haftowanych ozdobnie przy wizerunkiem i bez wizerunku Matki Boskiej, które polecam przedewszystkiem rodzinom i członkom, mającym czynny udział w tej wojnie. Mogą one służyć jako wieczna pamiątka. Odsprzedawcy, organiści i kościelni, mogą łatwo w swej parafii rozsprzedać, sprawdzając pod korzystnemi warunkami. 488 2 2

Bolesław Szymański

Bochnia, ul. Grocka.

Poszukuję pokoju

umeblowanego, z oddzielnym wchodem, światłem, opałem i obsługą, zaraz lub od 1 lutego, w śródmieściu, najchętniej w pobliżu plant. Zgłoszenia pod „Pokój" przyjmuje Biuro ogłoszeń Hopcasa i Salomonowej, ul. Szczepańska. 486 2 2

Jedynie

W „Kinie Lechii", ul. Lubicz 15.

do widzenia

KORONACYA

Najjaśniejszego Pana Cesarza Karola I na Króla Węgier Karola IV 2 11

515

I część od 13 do 20 stycznia

II część od 21 do 27 stycznia

Rutynowana

kelnerka lub bufetowa z chlubnemi świadectwami, poszukuje posady od 15 b. m. Zgłoszenia pod „Kelnerka" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 492 2 2

Poszukuję mieszkania

3 do 4 pokoi, umeblowanych dostatnio, z przynależnościami, t. j. kuchnią, spiżarnią, składem na opał, piwnicą i t. p., ze stajnią na parę koni i wozownią, może być na niedalekiem przedmieściu, byle blisko stacyi tramwaju. Zgłoszenia pod **Z. Ś.** przyjmują J. Hopcas i A. Salomonowa, ul. Szczepańska 9. 487 2 3

Nowa maszyna

podróżna do pisania, znakomitej marki, zaraz do odstąpienia. Wiadomość: Smoleńsk 26, II piętro. 490 2 3

Poleca się Miłościwym sercom

staruszkę, 85-letnią, nie zdolną do pracy, a nie mającą żadnych środków na utrzymanie. Datki przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" pod **N. B.** 2773 5 0

Na sposób nowoczesny urządzona

cegielnia

w Galicyi, niedaleko granicy pruskiej i w pobliżu ożywionego miasta, jest do sprzedania. Połączenie kolejowe, dogodne warunki. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod **Cegielnia 563.** 563 1 3

Władysław Grabowski

konces. budowniczy

Biuro, ul. Jagiellońska L. 11

wykonuje roboty adaptacyjne, osusza wilgotne mieszkania, kanalizuje podwórza.

Szacuję fachowo wartość i stan fizyczny realności, potrzebny i konieczny przy kupnie i sprzedaży. 179 4 4

Rządowe uprzywilejowana

fabryka wód min. chininowych i tapetowanych kleszczych

pod firmą

K. RZĄCA I CHMURSKI w KRAKOWIE,

przy ul. św. Gertrudy pod Nr. 4

wyrabia pod kontrolą lekarzy Przemysłowej Izby Lek. Kraj. polskiego przem. nast. tow.

wody mineralne sztuczne

odpowiadające składem oryginałom wodom: BIELSKIEJ, ZEGRZU MORSKIEJ, SELTERSKIEJ, VICHY, KARLSBADZKIEJ, KOM BURA, KREUZNACH, VICHY

specyalne lecznicze 11 29

jak: Stowa, Vichy, Karlsbad, Kreuznach, Emser, Vichy wody lecznicze bezpośrednio z pierwszego źródła.

Szczegół analityczne w spisach fabrycznych. Cennik na żądanie franco

Rada Nadzorcza

Stowarzyszenia pożyczkowego „Praca i Oszczędność"

w Jordanowie

zawiadamia Szan. Członków, że

XXXVII. Zwyczajne Walne Zgromadzenie

odbędzie się **dnia 28 stycznia 1917 r.** o godzinie 1 po południu w biurze Stowarzyszenia.

Porządek dzienny:

1) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia;
2) Sprawozdanie Dyrekcyi za rok 1916;
3) Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej i wniosek o udzielenie Dyrekcyi absolutoryum z czynności i rachunków za rok 1916;
4) Wniosek Rady Nadzorczej co do rozdziału zysku za rok 1916;
5) Zatwierdzenie wyboru Dyrektora-Skarbnika;
6) Wybór 3 członków Rady Nadzorczej i 1 zastępcy;
7) Wybór Komisyi rewizyjnej na rok 1917;
8) Wnioski i interpelacye Członków.

Raczą się przeto Szan. Członkowie Stowarzyszenia zebrać na Zgromadzenie jak najliczniej, przynosząc ze sobą książeczki oszczędne. 576

Jordanów, dnia 10 stycznia 1917.

Sekretarz: **W. Łabuda.** Przewodniczący: **Dr W. Rutrzeba.**

NOWE KURSA HANDLOWE

w Szkole buchalteryi, rachunkowości państwowej i pisania na maszynach

STANISŁAWA BURNATOWICZA

w Krakowie, ul. Floryańska L. 55, I p.

rozpoczynają się dnia 10 stycznia 1917.

Wpisy codziennie. Stenografii uczy lektor Uniwers. Jagiell. p. H. Neanel, języka niemieckiego dyrektor Instytutu języków p. Stanisław Goldmann.

Superarbitrowanych, nieznamałych inwalidów wojskowych i legjonistów, polecanych przez ich bezpośrednie władze, przyjmuje się bezpłatnie. 151 10 10

Z Księgarskiego upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

44 cia K. Loterya państwowa

na cywilne cele dobroczynne.

Ta loterya w gotówce

obejmuje **21.146 wygranych gotówką** w ogólnej ilości **625.000 koron. Główna wygrana:**

200.000 koron.

Ciągnienie nastąpi jawnie w Wiedniu 22 lutego 1917.

Los kosztuje 4 korony.

Losy są do nabycia: w oddziale loteryi dobroczynnych, Wiedeń, III., Vordere Zollamtstrasse 5, w król. węg. Dyrekcyi dochodów loteryjnych, Budapeszt, IX., Hauptzollamtsgebäude, w kolekturach loteryjnych, traktach, w urzędach podatkowych, pocztowych i kolejowych, w kantorach wymiany i t. d. — Dla kupujących losy plany gry zadarmo. — Przesyłka losów wolna od opłaty pocztowej.

Z c. k. Centr. Dyrekcyi loteryj państwowych.

573 1 10 (Oddział loteryj na cele dobroczynne).

Bracia Tercyarze św. Franciszka

(Bracia Albertanie)

posługujący ubogim

w Krakowie, Kazimierz, ulica Krakowska L. 43

Telefon 3213

sprzedają najprzeróżniej używane meble gięte, wyplatane lub z siedzeniem deszczułkowem, t. j. krzesła, fotele, kanapy, bujanki, taborety biurowe i salonowe.

Również przyjmują krzesła do wyplatania, naprawy i politurowania.

Krzesła i stoły do wypożyczania są na składzie.

Wycieraczki kokosowe, oraz własnego wyrobu plecione trzcinowe, w różnych wielkościach.

Chodniki kokosowe do kościołów, urzędów, na schody korytarze i do przedpokoi. 17 4 0

Zgubiono.

W niedzielę 7 b. m. zgubiono idąc Podwalem, Dunajewskiego, Basztową, placem Matejki i Warszawską broszkę złotą z brylantami i szafirami. Uczciwy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem: Studencka l. 1, II piętro. 480 2 2

W pensyonacie

Savoy, Karmelicka 8, doskonałe obiady. 441 4 6

Rutynowany guwerner

człowiek starszy z referencyami pierwszych domów w kraju, przyjmie lekcyę na obiady i kolacye, ewentualnie odpowiedni ekwiwalent. Zgłoszenia pod „Rutynowany guwerner" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 474 2 2

Do sprzedania

2 krowy, już na ocielenie. Wiadomość przy ul. Piaski 129 obok regatki żeglarskiej. 352 3 3

Kupię domek

parterowy budowany lub grunt w starym Krakowie, w przyległych dzielnicach lub w pobliżu Krakowa. — Zgłoszenia list. pod L. K. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 472 2 2

Wszelkie roboty techniczne

jak parcelacye, zdjęcia większych obszarów, plany do kontraktów, kopie planów budowlanych wykonuje ściśle według zleceń, inżynier geometra, z wieloletnią praktyką. Zgłoszenia pod K. 3. Kraków przyjmuje Admin. „N. Reformy". 421 2 7

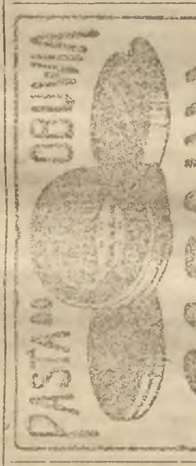

Księgarnia G. Gebethnera i Spółki w Krakowie

poleca:

Geograficzno-Statystyczny

Atlas Polski

ilustrowany i opracowany przez Dra EUGENIUSZA ROMERA

prof. geografii Uniw. Lwowskiego, ze współudziałem licznych współpracowników. Całość atlasu składać się będzie z 3-ch zeszytów, 32 tablic, 70 map i tyluż kart tekstu objaśniającego. Zeszyty I i II obejmujące po 11 tablic wyszły już z druku.

Cena atlasu za całość wraz z teką 15 K.

Po ukazaniu się zeszytu trzeciego cena Atlasu podwyższona zostanie na 20 K 8177 4 1

Towarzystwo Zaliczkowe

w Krakowie, ul. Straszewskiego 28

udziela pożyczek hipotecznych, wekslowych i ponsyjnych. Przyjmuje wkładki oszczędności

na 4½%

Podatek rentowy wraz z 100% dodatkiem opłaca z własnych funduszów. 358 7 10.

Godziny urzęd. od 10—12 i od 4—6 popoł.

Kons. Zakład sprzedaży i kupna

MARYI TELESZNICKIEJ

przeniesiony został do domu przy **ul. Floryańskiej l. 7, I p.** (pod Matką Boską). — Poleca meble nowe, używane, antyczne i różne przedmioty dekoracyjne i t. p. Przyjmuje również w komis meble i t. p. 8 87 9 15

„JAROSZ"

Polskie fabryki przetworów warzywnych

174 0 10 spółka z ogran. odpow.

dostarczają świeżej kapusty kiszonej w cebrach po 100 kg loco fabryka Sucha.

Zamówienia przyjmuje

Ogólna Centrala Handlowa

w Krakowie, ul. Sławkowska 1.

Fryzer

podejmuje się wszelkiego czyszczenia pokoi, wiórowania, zapuszczania, froterowania i wszelkich innych czynności. Kraków, ul. Długa l. 72, parter. 382 2 3

Sup. leg. filozof

poszukuje lekcyj, lektoratu, lub biurowego zajęcia. Specyalność: języki klasyczne, niemiecki i rosyjski. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" pod „Warszawianin". 510 3 0

Reflektantkę lub reflektanta

pozytywnego

zaraz lub od pierwszego przyjmie Zakład fotograficzny Krzyżańskiego, Kraków, Rynek, Pałac Spiski. 520 2 3

Cukiernia w Wadowicach

poszukuje **pomocnika** na 3 miesiące, oraz **praktykanta** natychmiast. 500 2 3

Do 3 dzieci

lat 3, 7, 9 poszukuję osoby lat średnich, rutynowanej w prowadzeniu i nauczeniu się dzieciom. Serdeczne traktowanie i bliższe dane o sobie konieczne. Dr Messerowa, Sanok, dla N. N. 499 2 2

Realności i majątki

kupuje i sprzedaje komis-przez. **S. E. Nemenin**, główne biuro **w Krakowie** wyn. mieszk., plac., ogłoszeń. Posiada nowe patent. wozy meblowe do transportu w mieście i koleją firma **A. Rapaki, Kraków,** ul. Szewska l. 5, tel. 2243. 543 1 10

Pokoju frontowego

niemeblowanego, w pobliżu uniwersytetu, poszukuje się od 15-go stycznia. Światło elektryczne, osobne wejście. — Zgłoszenia pod **M. K. 102** przyjmuje Administr. „N Reformy". 473 2 2

Róże cykoryjskie

bardzo piękną ozdobę pokoju i stołu, kilka tygodni utrzymać się dające, 50 sztuk 3 K 60 h, 100 sztuk 4 K 80 h, wysyła po otrzymaniu należytości, opłatnie wszędzie **A Wojak, Bosenau a. S. (Austrya Dolna).** 561

Fotograf

zdolny operator i retuszer poszukuje posady. Przyjmie też klisze do retuszu na sztukę. Zgłoszenia: I. Goldstein, Kraków, ul. Zielona l. 18. 562 2 3

Posady

we większem biurze poszukuje absolwent Dw. Szk. Handlowej. Zgłoszenia pod K. J. 19. przyjmuje Administr. „N. Reformy". 514 2 2

Kupię chemię

nieorganiczną, Hellemanna, św. całą Tołłoczki. Ul. Szewska 15, I p., H. P. 568 2 2

Kupuję

meble, materace i kołdry. — Przyjmuję materace i kołdry do przerabiania. **M. Szklein, Kraków,** ul. Bożego Ciała 22. 563 3 3

Wszelkie naprawy

okularów i cwikierów, wszelkie szkiełka i t. p. wykonuje najstaranniej tanio i szybko **M. HIRSZFELD** optyk i mechanik w Krakowie, ul. Karmelicka 12. 1000 10 15

Niania

rutynowana nauczycielka, udziela lekcyj i konwersacyi. Warunki przystępne, chętnie za obiad. Zgłoszenia listowne dla Niemki przyjmuje Administracya „N. Reformy". 70 2 0

Posadzkarze w wielkim wyborze

oraz zabobe na składzie.

Jadwiga Polerska

Rynek 43, I p., linia A-B.

nad sklepem p. Wiskidy.

Ceny bardzo przystępne.

190 6 6

Kwiatony

stylowy, dębowy, tanio do nabycia **w Składzie Amerykańskim,** ul. Szewska 14. 254 3 3

Inteligentna panna

mająca pewne kwalifikacye i kurs trzebiowski, obeznana z gospodarstwem ogrodowem, umiejąca szyć i bieliznę, poszukuje odpowiedniej posady do dzieci. Może też objąć posadę w kancelaryi dworskiej. Zgłoszenia listowne pod adr.: J. Kopiczna, Tarnów, ul. Kwiatna 714 534

Pianista

z 3-letnią praktyką biurową, z biegłem i ładnem pismem ręcznem i maszynowem, obejmie odpowiednią posadę za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia list. pod „Kasyerka" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 494 2 2

Kalendarze

do czytania, ścienne, biurkowe, notesowe, podkładkowe

Kalendarze kuchenne

w różnych wielkościach z ordynarnemi ścienkami

Kalendarz

po 50 hal., opr. 80 hal. (z przesyłką za recepisem o 50 h więcej) opr. 2 K (z przesyłką za recepisem K 2·60) wysyła po otrzymaniu należytości lub za zaliczką

Księgarnia i Drukarnia W. Pastuszkiewicza

Kraków-Podgórze.

Cennik bezpłatnie. Odbierających na stanowny upust. 9756 4 4

Kalendarz

przyjemny, 1 K 25 h, dołączy obecnie z odnym farmacyi, pragnie poznać osobą odpowiednią, w pobliżu mieszkającym. Zgłoszenia pod „Farmaceutka 25" z fotografią tylko nie mniej pozostałą bez ofert wzbudzi przyjmuje Admin. „N. Reformy" 511 2 3

Udzielam lekcyj [illegible]

ondulacyi, pielęgnowania twarzy i kosmetyki. Wykonuję masaż elektryczny, francuski i ręczny. Wyrabiam wszelkie roboty włosowe. Mam również artystycznie gotowe frymury. Franciszka Rudzińska, z praktyką warszawską i wiedeńską, Kraków, ul. Floryańska 23, II p., oficyna. 161

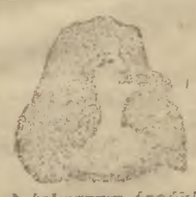

Najważniejszym środkiem do poprawienia barwy włosów, siwych, opłowiałych lub rudych jest

Ekstrakt orzechowy

Juliana Józefowicza

perfumerya, w kolorach: blond, szatyn, brunatny i czarny.

Flakon 5 K, 6 próbnych flakoników 9 K.

Sprzedaż w składach aptecznych perfumeryach w Krakowie: J. Hanak i Sp., Szewska 5; Reim i Sp., Rynek i Zapotha i Sp., Sienna 5, we Lwowie: P. Mikolasch i Ska 7980 3 3

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ulica Jagiellońska L. 10.

Nakład drukarni L. K. Górski